

నవంబరు

1948

చందమామ

పిల్లల కథల మాసపత్రిక

వెల

0-6-0

Chandamama, November, '48

Photo by: B. Ranganadham,

ఈ పండుగంతా నా ఒక్కడిదే!

ప్రతి చిత్ర ప్రదర్శకునికీ

తన ప్రక్క బిందమునకు నగరముగా
సమర్థించి అపూర్వ అవకాశము

జుటిటర్ వారి

మేనాపూరి

నృత్య హాస్య వినోదములతో నిండిన
రసవత్తరమైన గాథ

చందమామ

చందమామ పత్రిక

ఈ సంచికలో యివి

చదువుకోండి

విషయము	పేజీ
విడిచదువు ? 10
దీపావళి 12
చిత్రమైన త్యాగం 13
వర్తమానుని విదేశ	
యాత్రలు 17
పక్షిరాజ్యంలో	... 25
గర్వభంగం 28
నూటికి సర్కార్ 32
ధనసంతురాలు 38
బారెడు పళ్ళు 42
లాగూ దెయ్యం 45
పీఠబల్ వినోదాలు 50
జోలపాటలు	... 54

ఇవన్నీగాక చిక్కుచదరాలు,
ముగ్గులు, చిక్కుబొమ్మలు,
పాటలు, పజిలు
ఇంకా ఇంకా ఎన్నో వున్నాయి.

చందమామ ఆఫీసు

పోస్టుబాక్సు నెంబరు . 1686

మద్రాసు . 1.

ఆరోగ్యానికి, రుచికరానికి

పూజలకు, వివాహాలకు

గడియారం మార్కు

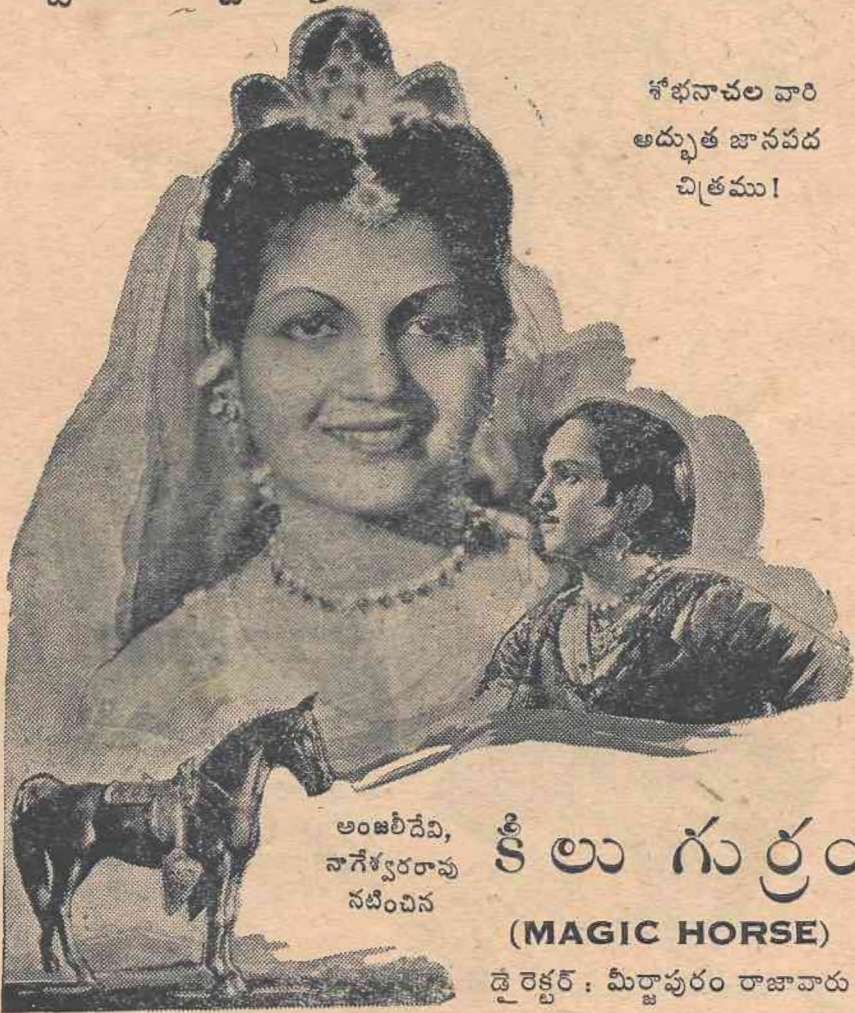
కర్నూరము

ఉపయోగించండి.

గోపాలజీ, హంపి, కౌ.
పం. గోపాలజీ, హంపి, కౌ.

త్వరలో వచ్చుచున్నది!

శోభనాచల వారి
అద్భుత జానపద
చిత్రము!

అంజలిదేవి,
నాగేశ్వరరావు
నటించిన

కీలు గుర్తం

(MAGIC HORSE)

డైరెక్టర్ : మీర్జాపురం రాజావారు

లక్ష్మీరాజ్యం (జూనియర్), కనకం, జి. వరలక్ష్మి, సూర్యశ్రీ, బాలామణి, ఏ. వి. సుబ్బారావు, రేలంగి

Distributors for Andhra, Ceded and Nizams :

CHAMRIA TALKIE DISTRIBUTORS
BEZWADA — GUNTAKAL — SECUNDERABAD

For Territorial Rights Apply to :

SOBHANACHALA PICTURES LTD.
TEYNAMPET :: MADRAS

For Mysore :

YASODHARA FILM CORPORATION
BANGALORE CITY

విల్లపడూ
పసందు

వి.సి.హెచ్.
వస్త్రాలు

సరసమైన
ధరలను
సరికొత్త
రూప

నేటి నాగరికుని వేషధారణలో నిత్య నవీన తకోపాలు ఒకవిధమైన సడపాయము సౌకర్యము గోచరిస్తాయి. ఇది ఆతని ముస్తాబుయొక్క ప్రత్యేకత. సౌకర్యమూ పసందూకలిగిన దుస్తులు దరించాలంటే ఎం.సి.హెచ్. వస్త్రాలకంటే మంచివిమీకు లభించవు. మీముస్తాబు ఏ ఫక్కిలోవున్నా ఎం.సి.హెచ్.వస్త్రాలు దానికి అనుగుణంగా వుంటాయి. కోటెంగులు, షర్టింగులు, డ్రెస్సులు, టంగీలు, దోవతులు, ఏవైనా సరే నేతచక్కదనానికి ప్రసిద్ధి కన్నవి.

మద్రాసు కో-ఆపరేటివ్ హాండ్ లూమ్ వస్త్రాలు-పురుషుల వేషధారణలో నవీనత, సౌకర్యము మన్నిక ఇస్తాయి.

మద్రాసు హాండ్ లూమ్ వీవర్స్ ప్రావిన్సియల్ కో - ఆపరేటివ్ సొసైటీ లిమిటెడ్

‘హోలోవేన్ గార్డెన్స్’ 34, పాండియన్ రోడ్, ఎగ్మూరు, మద్రాసు.

త్వ ర లో వ చ్చు చు న్న ది !

ఏ. వి. యం. ప్రొడక్షన్సువారి అద్భుత తమిళ చిత్రము!

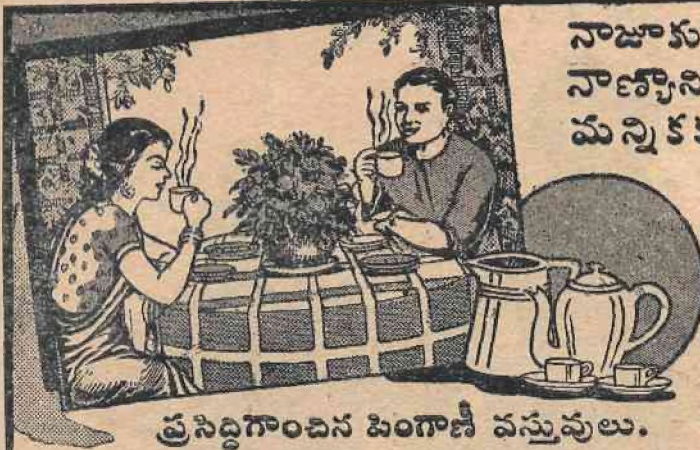
భేతాళ లోకం

DEMON LAND

టి. ఆర్. మహాలింగం, యోగమంగళం మొదలగు ప్రసిద్ధ నటీనటులు.
పెరియ నాయకి, పట్టమ్మ క్ మొదలగు వారి పాటలు.
అద్భుత దృశ్యములు — నృత్యనాటకాలు — అకర్షణీయమైన కథ

Distributors for Andhra, Ceded and Nizams :

CHAMRIA TALKIE DISTRIBUTORS
BEZWADA — GUNTAKAL — SECUNDERABAD

నాజూకుకు ..
నాణ్యోనికి ..
మన్నికకు ..

ప్రసిద్ధిగాంచిన హింగాణీ వస్తువులు.

ఇండియా సిరామిక్స్ లిమిటెడ్

నెల్లూరు :: కాళహస్తి :: మద్రాసు

ఈస్ట్ & వెస్ట్ ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ కంపెనీ, లిమిటెడ్, బొంబాయి

[1913 లో స్థాపితము]

ప్రధానకార్యాలయం: 'ఈస్ట్ అండ్ వెస్ట్ బిల్డింగ్', రోడ్డు, బొంబాయి.

84 సంవత్సరాలుగా దేశసేవచేస్తూ జాతీయోన్నతి

పెంపొందిస్తూ ఉన్న ప్రముఖ భారతీయ వీమా సంస్థ.

అర్థికంగా సుస్థిరమై, పాలసీదార్లతోనూ, ఏజెంట్లతోనూ

వ్యవహరించుటలో సంస్కారానికి పేరెన్నికగన్న సంస్థ.

1944లో జరిపిన అదనపు వ్యాపారం కోటి రూపాయలు మించింది.

చుక్కనైనా వంటివన్నీ, పలుకుబడి కలిగినటువంటివన్నీ వ్యక్తుల

ఏజెన్సీలకోసం వరజాస్తులు పెట్టుకోవచ్చును.

వివరాలకు :

మద్రాసు బాంచి :

శ్రీ వి. ఎ. నాగరెడ్డి,
బిస్ ఏజెంట్.

377, ఎన్.ఎస్.నెడ్, మద్రాసు 1. రాయలసీమ ఏరియా, విక్టోరియాపేట, అదేని.

శ్రీ యస్. మల్లికార్జునరావు, అథ్లెటిక్స్ సెక్రటరీ, బెజవాడ.

ఆంధ్రదేశంలోని మీ అభిమాన థియేటర్లో

దీపావళి
విడుదల

T.R. మహాలింగం
M.V. రాజమ్మం
IN

సిటాడేల్ వారి

జాన నాందరి (తమిళం)

DIRECTION

F. నాగూర్ & జోసేప్ తలియత్ Jr.

FOR ANDHRA, CEDED, NIZAM & N. INDIA-

JAYALAKSHMI PICTURES RELEASE

18/312 LAKSHMANA RAO ST., PURNANANDAMPETA

BEZWADA-H.O. AMJIKARAI, MADRAS-10.

తండ్రి-కొడుకులు

పై పుస్తకము చందమామ విజెంటువద్ద దొరుకుతుంది. అలా దొరకకపోతే తెప్పించి యిమ్మని అడగండి. మీకు 0-8-0 లకు దొరుకుతుంది. లేక మేము పంపితే పోస్టుఖర్చులు 0-6-0 అవుతవి. కాబట్టి, పుస్తకం కావలసినవారు ఆరుగురు కలిసి రు. 3-0-0 పంపితే పోస్టుఖర్చులు మేమే భరించి మీకు పుస్తకాలు ఆరూ పంపుతాము.

చందమామ పబ్లికేషన్సు

పోస్టు బాక్సు నెం. 1686 : మద్రాసు - 1.

డోంగ్రే గారి
బాలామృతం

బలహీనమైన బిడ్డలకు పుష్టియున్ను.
సండ్లు మొరిచేటప్పుడు అయ్యే విరేచనములు
నిలిపి, బలమును, ఆరోగ్యము నిచ్చును.

K. T. Dongre & Co. BOMBAY - 4

వధూవరులకు - బంధువులకు
పండుగలకు - వివాహములకు

కావలసిన :

నిల్కు - చేనేత - మిల్లు దోవతులు, పై
ఆంగవస్త్రములు, చీరెలు, ప్రింటింగ్
చీరెలు, జాకెట్టు గుడ్డలు - షర్టింగ్,
కోటింగ్, ట్విడ్ గుడ్డలు

రెడీ మేడ్ దుస్తులు

అతి ఉన్నతమైనవి, చౌకధరలకు

శ్రీ కేశవరాం ఆండు కంపెనీ

1/287, నేతాజీ సుభాస్ చంద్రబోస్ రోడ్

మదరాసు - 1.

వారివద్ద దొరకును.

నాగనే చలన చిత్ర నిర్మాణములో సూత్రవ శకారంబునను..

హాహిన వాద మహిమ కళా సృష్టి

యోగి దేవున

నాగయ్య; లింగమూర్తి; రాజమృగ; పార్వతీశాయి నటించిన చిత్రం.

29-10-48 నుండి మద్రాసులో

ప్రొడ్యు గెయిటీ టాకీసులలో విడుదల!

జె.ఆర్.ఆర్.
కె.వి.రెడ్డి B.Sc. (Hons.)
అంబాసియల్...కె.కామేశ్వరరావు, పి.సి.

RELEASED THROUGH:

SRI RATNA PICTURES : MADRAS - 10.

శరత్ బాబు రచనలు

వార్త	[నవం]	1	12
మథద	..	1	8
దేవదాసు	..	1	8
వల్లయులు	..	1	8
నవవిధాన్	..	1	0
చంద్రనాథ్	..	1	0
పరిణిత	..	0	12
బడదీదీ	..	0	12
పత్తివర	..	0	12
హేమాంగిని	..	0	12
విష్కృతి	..	0	12
మావారు	..	0	12
కాశీనాథ్	..	0	12
మహాగురు	[కథలు]	0	12
నారీరమూల్య	[వ్యాసం]	0	12

డిటెక్టివ్ నవలలు

కడపటిమాట	..	0	12
మాయమైన మజిహారం	..	0	12
తప్పిపోయిన పెళ్లికూతురు	..	0	12
తగినకాస్తీ	..	0	12
పాతిపోయిన యువతైదీ	..	0	12
దివాలా ఎస్టేట్	..	0	12
అంతులేని ఆశ	..	0	12

చక్రపాణి అనువాదాలు

నారీదేవి [మైక్రా] అనువాదం కథలు	1	8
వరాహయం	0	12
ఉదరనిమిత్తం [నాటకం]	1	0
వల్లభపురం చిట్టడవిలో [రామచంద్రం]	0	12
హనుమంతుని స్వప్నం [వరకురాం]	0	12
మెట్టపేదాంకం [వనపూర్]	1	0
బెంగాలీకథలు [మనోవైజ్ఞానిక కథలు]	0	12
ప్రగల్భప్రేతము [అత్యుత్తమ కథలు]	0	12
పాంచజన్యం [రాజకీయ కథలు]	0	12
డిటెక్టివ్ [నాటకం]	0	12
అంబికర్ణ [వరకురాం కథలు]	1	0

కుటుంబరావు రచనలు

నింపనీకు [అత్యుత్తమ కథలు]	1	8
మొండివాడు ..	1	0
కాలభైరవుడు ..	0	12
వరప్రసాదం ..	0	12
కవిరాట్ట [గల్పకథలు]	0	12
కులంలేని మనిషి [నవం]	0	12
అరుణోదయం ..	1	0
మారుపేర్లు ..	0	12
వీకేం కావాలి: ..	0	12
ప్రణయరోగులు [నాటకం]	1	0

అన్ని పాగిన్ బాధమును ప్లాల్సులోనూ దొరుకుతవి. లేదా మాకు వ్రాయండి.
6-0-0 పుస్తకాలు తెప్పించిన పోస్టు ఖర్చులు మేమే భరించెదము.

యు వ బుక్ డి పో

పోస్టుబాక్సు నెంబరు: 1686, మద్రాసు.

27-10-48 నుండి విడుదల!

కాకినాడ మెజిస్ట్రేట్ సినిమా
మచిలీపట్నం బృందావన్
విలూరు గోపాలకృష్ణ

హర
రి లీన్

నరేంద్రా పిక్చర్స్ హాం

రాజమృక్తి

త్యాగరాజ భాగవతర్, భానుమతి
శామ, జానకి.

Territorial Rights for Andhra, Ceded & Nizams : **NANDA FILMS, Madras-1** (Phone : 2533)

ఆంధ్రజ్యోతి

[దీపావళి సంచిక]

ఆంధ్రజ్యోతి దీపావళి సంచిక మామూలు సంచిక
కన్న ఎక్కువ పేజీలతో, కథలతో, కార్టూనులతో
వెలువడుతుంది, సంచిక కావలసినవారు తమ
కాపీకోసం ఏజంట్లకు చెప్పివుంచటం మంచిది.
లేదా మాకు 0-9-0 అణాలు బిళ్లలు పంపండి.

సంచిక వెల 0-8-0 మాత్రమే.

మేనేజరు :

ఆంధ్రజ్యోతి

పోస్టు బాక్సు నెం. 1686, మద్రాసు-1.

సంపుటి 3
సంచిక 5

సంచాలకుడు : చక్రపాణి

ప్రచురించు
1948

దీపావళి

పాపాయిలూ! మీ దీపావళి పండుగ వచ్చింది. అవాళ మీరు తెల్లవారు
ఝామునే లేచి, తలార స్నానాలుచేసి, కొత్తగుడ్డలు వేసుకుని, పిండి
వంటలు తెంటూ ఎప్పుడు ప్రాద్దుక్రంకుతుందా, ఎప్పుడు టపాసులు
కాలుద్దామా? అని ఎదురుచూస్తూవుంటారు. అనాడు మీకు ఎవరూ
జ్ఞాపకం వుండరు. అఖిరికి నన్నుకూడా మరిచిపోతారు!
పాపలూ! అనాడు మీరు అందరినీ మరిచినా బీదపిల్లలను మరవకండి.
మీ చేతుల్లోవున్న టపాసులు వాళ్లనుకూడా కాల్చినివ్వండి. అలా టపాసు
లివ్వకపోతే కనీసం నన్ను అయినా యివ్వండి, వాళ్లు చదువుకోవడానికి.
ఏం? ఇస్తారు కదూ?

మీ చందమామ,

ఏది చదువు?

పడుతు, పడుతు శాస్త్రు లొకరు
పడవరేవు చేరెను
అపుడె నీట ద్రోయుచున్న
అనిటి పడవ నెక్కెను.

ఎక్కి చంకనున్న చిన్న
బొక్కిసాను సర్దెను
సర్ది చదరమీద కాళ్లు
సాచి చేరగిల్లెను

గాలి కెగురు పిలిక ముడిచి
సాలు వొకటి గప్పెను
పడవ నడపువాని మోము
పాతి జూచి యిట్లనెన్.

శాస్త్రి

నీటి బ్రదుకు, కాటి బ్రదుకు
నీచమైన దందురు

పల్లెకారి

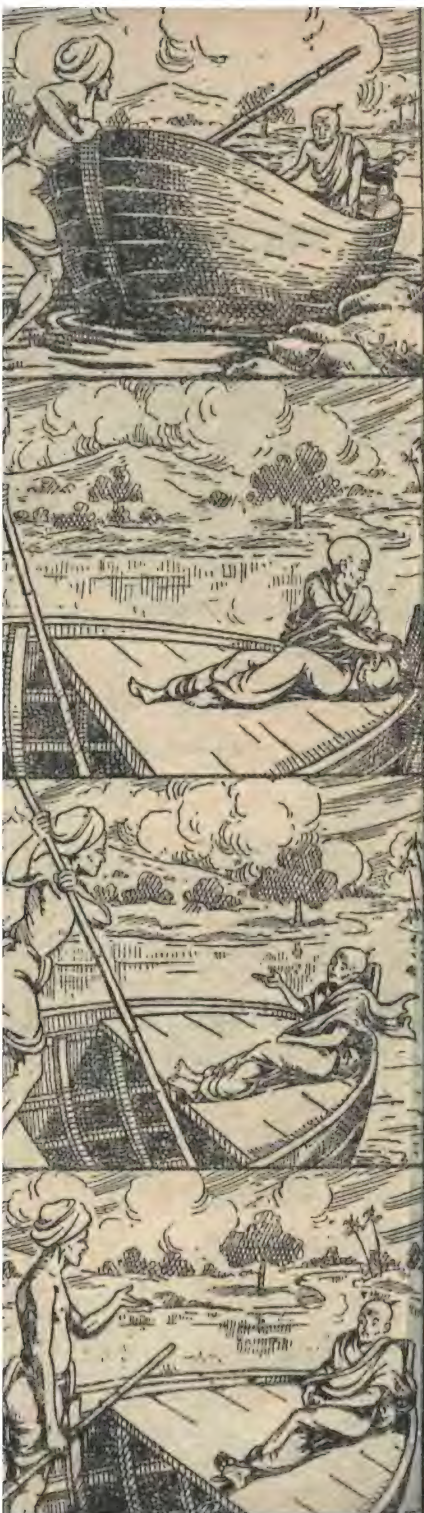
విసపు బుర్బులకును విసము
వెగటు గాదు బాబియా?

శాస్త్రి

దానధర్మ మన్న దెన్న
దైన జేసికొంటివా?

పల్లెకారి

త్రావ గుఱి లేని మేము
దాన ధర్మ మేడ్తుమా?

రచన :

ఏ టు కూ రి

శాస్త్రి

దొక్కచుద్దికైన నొక్క
ముక్క నేర్చుకొంటివా ?

పల్లెకారి

మేము ముక్క నేర్చుకొన్న
స్వాములేమి గావలెన్.

శాస్త్రి

“అయితే నీదు బ్రదుకు వ్యర్థ
మయిన” దనియె నింతలో

హోయగాలి వీది పడవ
బోరగిల్లి బడ్డది
శాస్త్రు లదిరిపోయి గుంతె
జారి గోలపెట్టెను

పల్లెకారి

ఇంత చదివినట్టి తమరి
కీత రాదు బాబయీ ?

శాస్త్రి

“ఆపదలకు బనికిరాని
వన్ని వచ్చు పుణ్యుడా !”

అనుచు గ్రుడ్లు తేలవైచి
అడుగుపడె శాస్త్రులు
పల్లెకారి యీది యొడ్డు
పట్టి తిరిగి చూచెను.

దీపావళి

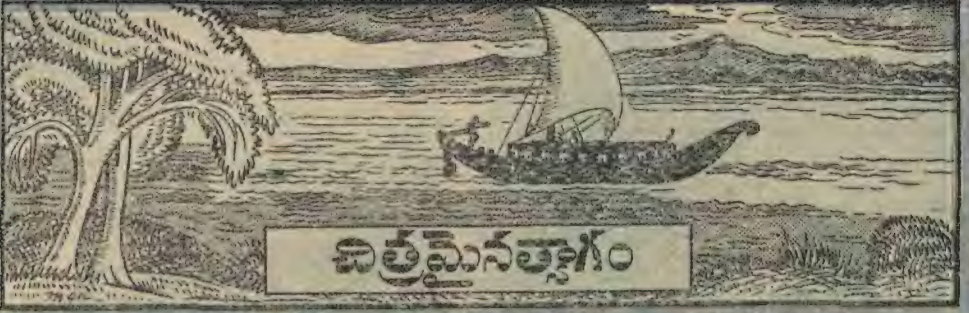
[ప్రయాగ]

దీపావళి చొచ్చింది పాపాయిలూ!
దివ్వెల్లు వెలిగించు దీపావళి!
దిబ్బ దిబ్బ దిబ్బదీపావళి!
మల్లాను వచ్చేటి నాగుల్లచవిత.

పట్టుపావడ గట్టి పాపాయి వచ్చింది
పట్టుజుబ్బా తొడిగి పాపడే వచ్చాడు
జట్టుపట్టాలేసి జగములే వెలిగించు
చిట్టిపాపల కెల్ల దీపావళి.

చిటపటల థమథమల దీపావళి
జువ్వెల్ల చక్రాల దీపావళి
చిచుబుడ్ల మహతాబి దీపావళి
రంజుగా కల్పాలి, రండి రారండేయి!

ఆకాశదీపాల దీపావళి
రాకాసి మడిసిన దీపావళి
కన్నె నోముల పంట దీపావళి
క్రొంగొత్త స్వాతంత్ర్య దీపావళి.

వంగదేశంలో చైతన్యుడు ఒకగొప్పభక్తుడు. చైతన్యుడు పేరొందిన పండితుడు. న్యాయ శాస్త్రంలో నిధి.

ఒకనాడు చైతన్యుడు పక్క పూరికి వెళదామని బయల్దేరాడు. మధ్యదారిలో నది దాటాలి. నరే, నదిమీద మెల్లిగా పడవ సాగుతూంది.

పడవప్రయాణం చేస్తూంటే ఆ చెట్లూ, పుట్టలూ, కొండలూ, మేఘాలూ—ఆ దృశ్యా లన్నీ చూచి చైతన్యుడు తన్మయు డయ్యాడు. ఆ అనందానికి మేరలేక పోయింది. అనందంలో మన ప్రపంచమే మరిచిపోయాడు.

ఆటువంటిస్థితిలో ఒకాయన చైతన్యుణ్ణి తట్టిలేపాడు. తెలివిలో పడి చైతన్యుడు ఇట్లా అన్నాడు : 'గదాధర్ ! నువ్వేనా ? ఎన్నా

ళ్లకు కలుసుకున్నామోయ్ !! గురువుగారి అశ్రమం వదలిన తరవాత ఇదే మనం చూచుకోటం. నా హృదయంలో ఎంత ఆనందం కలిగిందో చెప్పతరం కాదు.'

నేస్తు లిద్దరూ మనసు విడిచి పిచ్చా పాటీ మాటాడుకున్నారు. చిన్ననాటి ముచ్చటలు నెమరుకి తెచ్చుకుని ఎంతగానో పొంగిపొయ్యారు.

'అవునుగాని, మన గురువుగారికి మాట ఇచ్చావు జ్ఞాపకమున్నదా, ప్రపంచం యావత్తూ దిగ్భ్రమ చెందేటట్టుగా న్యాయ శాస్త్రం రచిస్తానని?' అని జ్ఞాపకం చేశాడు గదాధర్.

'అవును, రచించాను, నా మాట నిలబెట్టుకున్నాను. అది చూచి నువ్వు చాలా సంతోషిస్తా వనుకుంటాను,' అని చెబుతూ,

తను వ్రాసిన పుస్తకం గదాధర్ చేతికిచ్చాడు, చైతన్యం.

అది చదువుతూ గదాధర్ అమితంగా ఆసక్తిపడతాడు. ఇతే ఎంత ఉత్సాహంతో చదవటానికి ప్రారంభించాడో, క్రమంగా అతనిలో అంత విచారమూ అగపడింది. ఇక చదువు సాగింది కాదు. టిపిమని పుస్తకం మూసివేసి, చైతన్యం తిరిగి ఇచ్చివేశాడు. కాస్తేవు మౌనం తాల్చి, ఒక్క పెద్ద నిట్టూర్పు విడిచాడు.

'ఎందుకోయి గదాధర్, విచారపడుతున్నావ్? మధ్యలోనే పుస్తకం మూసివేశావేమి? ప్రాణస్నేహితుడను కదా, నాతో చెప్పకూడదా?' అని అనేకవిధాల బుజ్జగించి అడిగాడు చైతన్యం.

గదాధరుడికి నేట మాట రావటంలేదు. పైగా కన్నుల వెంట బాష్పాలు రాలుతున్నాయి. పక్కకి తిరిగి కన్నీళ్లు తుడుచుకుంటున్నాడు. అయినా దుఃఖం ఆగడంలేదు.

'వెయ్యిగ్రంథాలు రాస్తేమాత్రం ఫలితమేమిటి, ఒక్క మిత్రుడి విచారం తొలగించలేనప్పుడు? బాల్యంలో ఎట్లా గడిపామో అదేవిధంగా యిప్పుడుకూడా నీ కష్టసుఖాలు పంచుకోటానికి అవకాశమియ్యవా నాకు?' అని చైతన్యం పరివర విధాల బ్రతిమలాడాడు.

చివరికి తన మనసులో వున్న మాట ఇట్లా చెప్పివేశాడు గదాధరుడు:

'చైతన్యా! ఏమి చెప్పమంటావు! నా జీవితం యావత్తు ధారపోసి, పండితులు మెచ్చేటటువంటి న్యాయశాస్త్రం నేనూ ఒకటి రచించాను. కాని.... నువ్వు వ్రాసిన దాని ముందు అది దిగదుడుపే! అయ్యో,

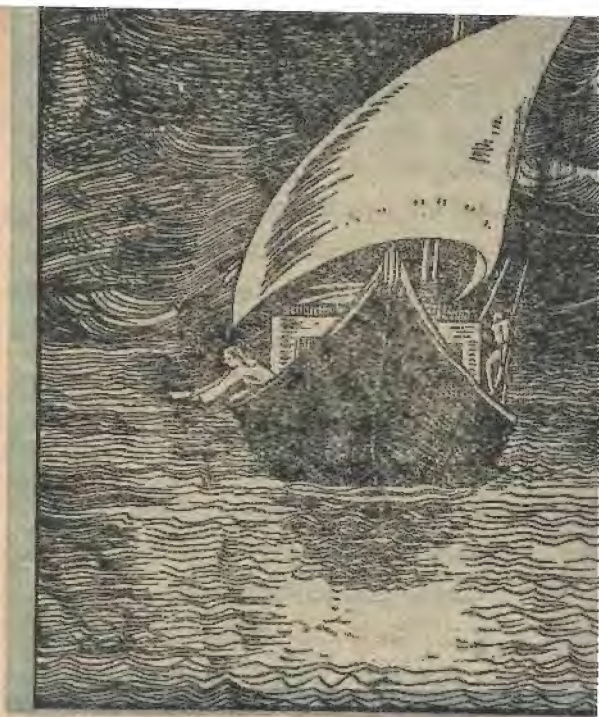
నా జీవితం వృథా అయినందుకు పరితపిస్తున్నాను...' అని గదాధర్ వాపోయాడు.

అప్పుడే కారుమేఘాలు కమ్ముకు వస్తున్నాయి. గొప్ప వర్షం పచ్చేటట్టుంది. ఒకరి కొకరు ఏమీ బదులు చెప్పలేని పరిస్థితి యేర్పడింది. అంచేత, మిత్రులిద్దరూ మౌనంగా నీళ్ళలోకి చూస్తూ కూర్చున్నారు.

ఏవిధంగా గదాధరుడికి సాయపడటమూ, ఎట్లా అతని విచారం పోగొట్టడమూ అని తీవ్రంగా అలోచిస్తున్నాడు చైతన్యుడు. తొడమీద వున్న తన పుస్తకాన్ని చేతపుచ్చుకున్నాడు. ఆ చిరుచీకట్లో దాన్ని గభీమని గంగార్పణం చేసివేశాడు.

ఆ నిమిషాన చైతన్యుడి వదనం మతావీ వెలుగువంటి తేజస్సుతో నిండిపోయింది.

'చైతన్యా! ఎంతపని చేశావోయి!! - ఇట్లా చేస్తే నేను సంతోషిస్తాననుకున్నావా? ఇందుపల్ల నాకు అపవాదు రావటం, నీ కిర్తి శాశ్వతంగా నిలిచిపోవటం జరిగింది. నువ్వు ఈ త్రమమైన గ్రంథం రాసినందుకు నేను అసూయపడ్డమాట నిజమే. కాని ఆ అసూయ, ఆ విచారము అప్పటికప్పుడు పోయేవే. అంతమాత్రంచేత అమూల్యమయిన గ్రంథాన్ని లోకానికి లేకుండా

చేస్తావా? అసలు నేనే, నా పుస్తకాన్ని గంగార్పణం చేదామని అనుకుంటున్నాను. ఇంతలోనే నువ్విటువంటి పని చేశావు. ఇంతకీ, నేను నా మనస్సులో వుండే విచారాన్ని దాపరికంలేకుండా ప్రాణమిత్రుడవని, నీకు చెప్పినందుకేకదా ఈ పని? చైతన్యా, ఎంతపని చేశావోయి? ఇప్పుడింక ఏమనుకుంటే ఏం లాభం?—' అని అనేకవిధాల పరితపించాడు గదాధరుడు.

'గదాధర్! నువ్వెంతమాత్రం అలా విచారించవద్దు. మనిద్దరమూ ఒక్క గురువు

చందమామ

శిష్యులం. కనుక, పుస్తకం నువు రాసినా ఒకటే, నేను రాసినా ఒకటే. నీ పుస్తకమే లోకానికి అందజేయటం నాకు కుతూహలం. నీ గ్రంథాన్ని పండితులు మెచ్చుకుంటారు. గొప్పగా ప్రచారమవుతుంది. అందరూ చదువుతారు. నీకు కీర్తి వస్తుంది. నువ్వు యెంతమాత్రము విచారించవలసిన పని లేదు. అదిగాక—ఈ పుస్తకం రాస్తున్నాల్లా ఇది ఎందుకు రాస్తున్నానా అని పించేది మనస్సుకి. ఎందుకో నాకే తెలియదు. పుస్తకం గంగార్పణం చేయటంలో నిన్ను సంతోషపెట్టడమేకాదు నా వృద్ధేశం. ప్రతిదీ ఒక మంచితే. నాలో వుండే అహంకారం పోవాలని నేను చేసినపని ఇది. అహంకారం నశించటానికి ఇటువంటివి ఒకటికాదు, లక్ష గ్రంథాలైనా గంగార్పణం చేయాల్సిందే. కనుక నువ్వెంతమాత్రం విచారించవద్దు.

‘గదాధర్! నవ్వు—ఒక్క సారి నవ్వు!! అదుగో, నీ పెదవుల్లోనించి నవ్వు వస్తున్నది. ఎన్నడూ దాన్ని అణచి వేయకు.

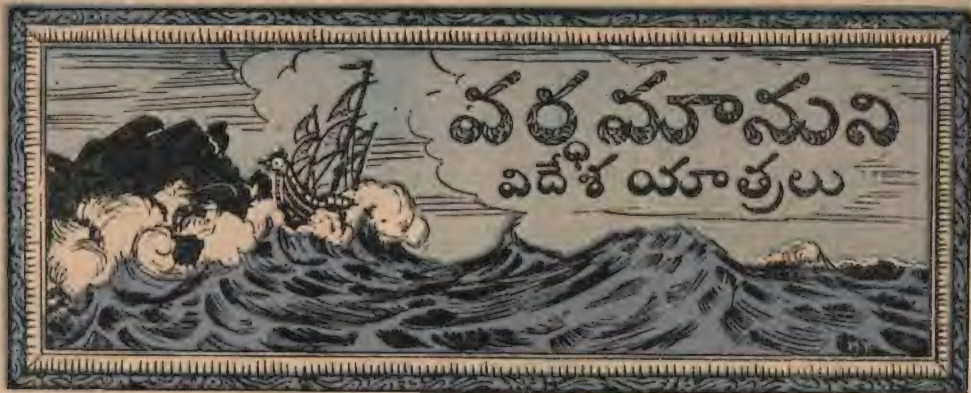
మానవుడికి సంతోషమే స్వర్గము’ అని చైతన్యుడు గదాధరుణ్ణి ప్రోత్సహించాడు.

ఇద్దరి హృదయాల్లోనూ సంతృప్తి, అనందమూ తాండవించాయి. మళ్ళీ వారు భయంలా నీళ్ళలోకి చూస్తూ కూర్చున్నారు. అయితే, ఈసారి మిత్రు లిద్దరూ ప్రేమతో ఒకరి భుజంమీద రెండవవారు చేతులు వేసుకూచున్నారు.

‘ఈ ప్రపంచంలో సమస్త జనులూ సంతోషంగా, సుఖంగా ఉండటమే నాక్కా వాల్సింది. అదే నా మతం. కనుక, నీ విచారం తొలగించి, సంతోషం కలిగించేందుకు నేను ఒక్క పుస్తకాన్నే కాదు, ప్రాణాలయినా అర్పిస్తాను’ అని అన్నాడు చైతన్యుడు.

‘చైతన్యా! నీ త్యాగం ఇటువంటిదని చెప్పి నేను నోటిమాటలతో వర్ణించలేను. కృతజ్ఞత అనే ప్రసన్నగుణంతో నా హృదయం నిండిపోయింది. నీ త్యాగాన్ని గురించి లోకమంతటా చాటడమే ఇక నా విధి’ అని సంతోషాన్ని తెలిపాడు గదాధరుడు.

[గతసంచిక తరువాయి]

భోజనాలు అవుతుండగా రైతుకొడుకు చప్పున వర్తమానుణ్ణి కాలుపట్టుకుని పై కెత్తి చేతిలో అటూ ఇటూ తిప్పి చూడ సాగాడు. వర్తమానుడి పై ప్రాణాలు పైనే పోయినాయి. ఆ ఎత్తునుంచి ఆ కుర్రవాడు తనను జారవిడిస్తే చావుతప్పదు. కాని వాడిధర్మమాఅంటూ రైతు తనకొడుకును కోప్పడి వర్తమానుణ్ణి సురక్షితంగా కింద దించాడు.

భోజనా లయినాక రైతుభార్య వర్తమా నుణ్ణి జాగ్రత్తగా పట్టుకొని తీసుకుపోయి ఒక పక్కమీద పడుకో పెట్టింది. ఆ మంచం అంచునుంచి కిందికిచూస్తే వర్తమానుడి కళ్లు తిరిగిపోయాయి. అంత పెద్దపక్క అత నెన్నడూ చూడ లేదు. దాని మీది దిండ్లే మామూలు పరుపులకు ఎన్నో

రెట్లున్నాయి. ఆ పక్కలో పడుకుని వర్త మానుడు గాఢనిద్రలో ముణిగిపోయాడు.

అతనికి మెళుకువ వచ్చేసరికి అర్ద రాత్రి అయింది. అంతటా నిశ్శబ్దంగా ఉంది. "ఈ రాక్షసుల మధ్యనుంచి నేను ప్రాణాలతో బయటపడగలనా? ఇక్కడ ఇంకా ఎన్ని అపదలు ఎదురొస్తాయో?" అని వర్తమానుడు చింతిస్తూ ఉండగానే భయంకరమైన అలీకిడి అయింది. ఆ దేమిటో అని అతను చూసేసరికి రెండు ఎలుకలు కలుగులోనుంచి వచ్చి ఒకదాని వెంట ఒకటి చరచరా గదియావత్తు తిరగ సాగాయి.

ఆ ఎలుకలు చిన్న దున్న పోతులంతేసి ఉన్నాయి. వాటిని చూసి వర్తమానుడు చాలా కంగారు పడ్డాడు. అతని భయానికి

జోనాథన్ స్విఫ్ట్ వ్రాసిన 'గల్లివర్స్ ట్రావెల్సు'కు అనుకరణ

తగ్గట్టుగానే వాటిలో ఒకటి చెంగున అతని మంచంమీదికి ఎగిరి నల్లగామెరిసే వింగాణ బొమ్మలవంటి కళ్ళతో అతనికెసి చూసి, ముందుకాళ్ళు రెండూ ఎత్తి అతనిమీదికి దూకింది. అతనిఒరలో కత్తి ఉంది. వర్తమానుడు ధైర్యం చిక్కబట్టి కత్తిదూసి ఆ ఎలుక గుండెలో బలంగా పొడిచాడు. అది తక్షణమే చచ్చి పడిపోయింది. ఇంతలోనే రెండవ ఎలుకకూడా మంచంమీదికి దూకింది. వర్తమానుడు దానిమీదికి కత్తి విసిరాడు. చిన్నగాయంతో అది తప్పించుకు పారిపోయింది.

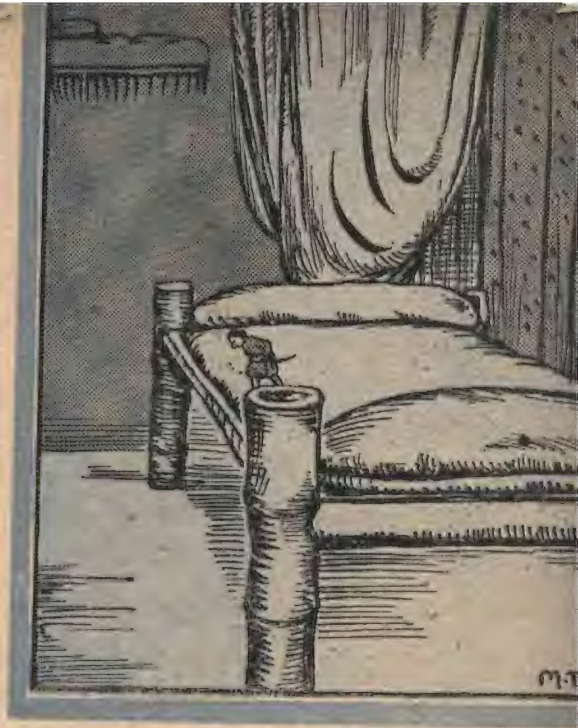
వర్తమానుణ్ణి యెవరు సాకట మనేది నమస్య అయింది. అఖరుకు అతన్ని రైతు కూతురయిన చిత్తలకు యిచ్చి జాగ్రత్తగా అడుకోమన్నారు. ఆమెకు తొమ్మిదో ఏడు. ఏడుగురు మనుష్యుల ఎత్తున్నప్పటికీ వారి లెక్కకు ఆమె పొట్టిపిల్ల. ఆమె చాలా సాధువు. అందుచేత వర్తమానుడికి విమీ అవకారం జరగదని రైతు నమ్మాడు.

“ఇది నా బుల్లిపాప. దీన్ని నేను నా బొమ్మలతొట్టిలో పెట్టుకొని చక్కగా రోజల్లా అడుకుంటాను” అనుకున్నది చిత్తల.

ఆమె తన బొమ్మల తొట్టిలో మెత్తని గుడ్డలు పరిచి అందులో వర్తమానుణ్ణిపెట్టి, ఎలుకల కందకుండా, ఎత్తుగా గూట్లో దాచింది. రాత్రంతా వర్తమానుడు అందులోనే గడిపేవాడు. పగలల్లా తన వెంట తిప్పి తన స్నేహితురాళ్ళకి చూపుతూ, అతనికి ఒక్కొక్క మాటచొప్పున తమ దేశ భాష నేర్పింది. అతనికోసం కష్టపడి చొక్కాలూ, లాగులూ కూడా కుట్టింది. అంతంత చిన్న బొమ్మగుడ్డలు కుట్టటం ఆమె కెంతో కష్టమయింది.

చిత్తల తండ్రికి ఒక బుల్లిమనిషి దొరికిన వార్త చుట్టుప్రక్కలవారికి తెలియకుండా ఉంటుందా? వర్తమానుణ్ణి చూడటానికి ఇరుగు పొరుగు వాళ్లు తీర్థప్రజగారాసాగారు. చిత్తల తండ్రితో కొందరు రైతుస్నేహితులు, “చూస్తా వేమిటి? ఇంతమంచి వింత దగ్గిరపెట్టుకుని; ఎంతయినా డబ్బు చేసుకోవచ్చునే!” అన్నారు. రైతుకి ఆ సలహా నచ్చింది. వర్తమానుణ్ణి సంతకు పట్టుకెళ్లి టిక్కెట్టుపెట్టి జనానికి చూపితే ఎంత డబ్బయినా వస్తుంది. ఈ పని ఇది వరకే చెయ్యనందుకు చాల విచారించాడు రైతు. ఆయిందేదో అయిపోయింది గనక మర్నాడు సంతకు తీసుకుపోవటానికి ‘బుల్లిపాపను’ నిద్దం చెయ్యమని చిత్తలతో చెప్పాడు.

తన బుల్లిపాపను ఇట్లా సంతలో పెట్టి తన తండ్రి డబ్బుచేసుకోవటం చిత్తల కేమీ ఇష్టంలేదు. అది తన బుల్లిపాప కెంతో అవమానం. అదీకాక డబ్బుచ్చి ముదనష్టపు మనుషులంతా తన బుల్లిపాపను కాలా చెయ్యా విరిచి బాధిస్తారేమో అనే భయంకూడా చిత్తలకు లేకపోలేదు. ఈ విషయాలన్నీ చిత్తల చిన్ని

పాపతో చెప్పి ఎడిచింది. ఆమెకు తన తల్లి దండ్రులమీద చాలా కోపము కూడా వచ్చింది. సంతకు పట్టుకెళ్లి డబ్బులు తీసుకుని అందరికీ చూపదలచుకొన్నవాళ్లు బుల్లిపాప తనదేనని ఎందుకు చెప్పాలే? కింద టేడు కూడా ఇంతే; మేకపిల్లను తనకు ఆడుకోనిచ్చి అది కాస్త వెళ్లు చెయ్యగానే కసాయివాడికి అమ్మేశారు. ఏం మనుషులు?

కాని వర్తమానుడు ఆమెను ఊరడించి “ఊరుకో, ఏడువకు. నాకేమీ అపద రాదు

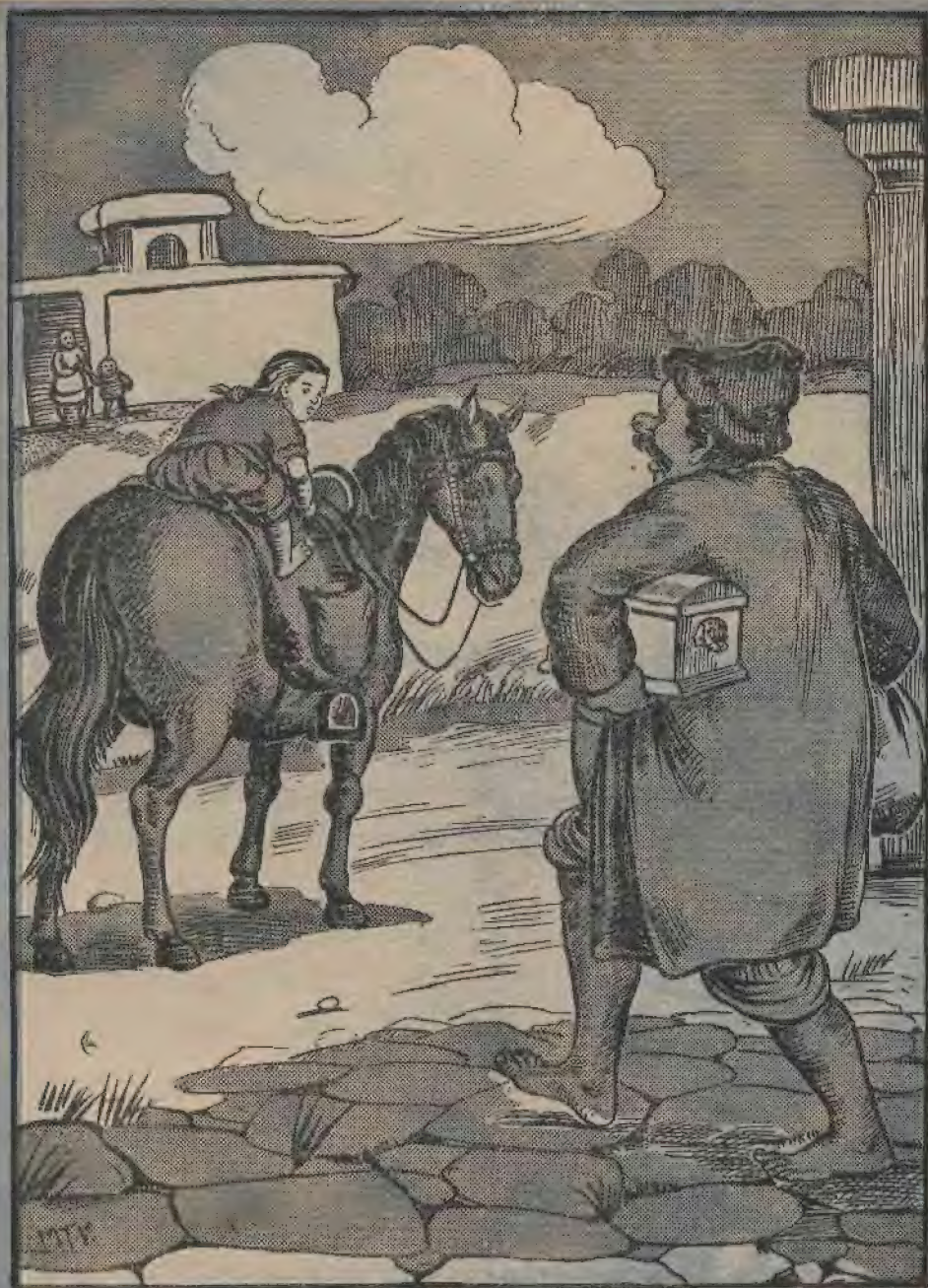
నాకు కూడా అందర్నీ చూడాలనీ, ఎక్కడి కైనా వెళ్లాలనీ ఉంది. నువ్వు వెంట రాకుండా మీ నాన్నగారు నన్ను సంతకు తీసుకుపోయేలే. నేను నీ మాట తప్ప ఎవరి మాటా విననుగా!" అన్నాడు. వర్తమానుడికి సంత కెళ్ళటం నిజంగా విమాత్రమూ ఇష్టంలేదు. కాని ఇల్లదాటి బయటికి వెళ్ళితే తప్పించుకుని పారిపోయే మార్గం వీధినా దొరుకుతుందేమో నని అతని ఆశ.

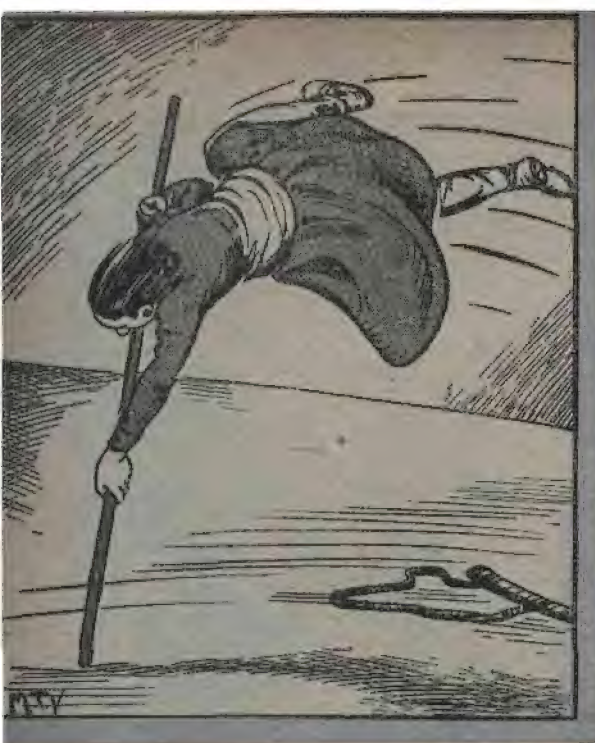
ఒక పెట్టెలో మెత్తలు పరిచి, అందులో వర్తమానుణ్ణి పెట్టి, అతనికి ఊపిరాడటానికి పెట్టెకు కంత్లుచేసి, అతను బయటికి

లోపలికి రాగలందులకు, పెట్టెకు తలు పాకటి పెట్టారు. ఆ పెట్టెను గుర్రంమీద పెట్టుకొని రైతూ, చిత్తు లా తెల్ల వారు రూమునే సంతకిబయలుదేరారు. బోపాణం లాగున్న ఆ పెట్టెలో వర్తమానుడు సుఖంగా కూర్చున్నాడు. చిత్తుల ఆ పెట్టెను తానే పట్టుకుంది. ఇప్పుడు వర్తమానుడు డబ్బు తెచ్చే సాధనం కనక రైతుకూడా అతని విషయం ఎంతో శ్రద్ధగా ఉన్నాడు.

అయితే గుర్రం నడక వర్తమానుడికి చాల బాధకలిగించింది. అది బ్రష్టాండమైన అంగలువేస్తూ పోతుంటే వర్తమానుడికి

గాలిలో ఎగురుతూ పడుతూ పోతున్నట్టున్నది. తుపానులో కొట్టుకునే, వడవలో ఉన్నప్పటికీ అతనికింత బాధ కలిగి ఉండదు.

ఎట్లాగైతేనే సంతకు వచ్చారు. అక్కడే సత్రంలో ఒక గదికి అద్దెయిచ్చి రైతు "బుల్లిపాప"ని ప్రదర్శనానికి పెట్టాడు. గది మధ్య ఒక ఎత్తయిన బల్ల పెట్టారు. బల్లమీద వర్తమానుణ్ణి నిలబెట్టారు. అతని పక్కనే ఆ బల్లమీదే చిత్తుల కూర్చున్నది— అతనికి ఆ పని ఈ పని చెప్పి చేయించటానికి. ప్రదర్శనం ఆరంభమైన మరు

క్షణంలోనే ప్రేక్షకులు ఇసకవేస్తే రాలకుండా కిక్కిరిసిపోయి ఒకరినొకరు తోసుకోసాగారు. వారంతా "బుల్లిపాప" గురించి అనేక సంగతులు ఇడిపరకే విన్నారు. అదంతా కళ్లారా చూసేటందు కిప్పుడు వారికి అవకాశం దొరికింది.

చిత్తుల తనభాషలో వర్తమానుడికికొన్ని ప్రశ్నలువేసి ఆ భాషలోనే సమాధానాలు చెప్పించింది. ఇంత బుల్లిమనిషి తమ భాష మాట్లాడడంవిని అక్కడచేరిన మూఢ ప్రజలు పొట్టలు పట్టుకొని నవ్వుసాగారు. ఆ తరువాత చిత్తుల తన బుల్లిపాపను నడవమన్నది. చిన్న ఉగ్గుగిన్నెలో మంచి నీళ్లు పోసి అతన్ని తాగమన్నది. వర్తమానుడు ఈ పనులన్నీ చేశాడు. అటు తరువాత అతను తన కత్తిదూసి సాముచేసి చూపించాడు. చిత్తుల అతనికొక గడ్డిపరక అందించింది. దాని సహాయంతో వర్తమానుడు రకరకాల మొగ్గలు వేశాడు. ఇవన్నీ చూసి ప్రేక్షకులు ముక్కుమీద వేలు వేసుకుని విస్తుపోయినారు.

ఈ విధంగా వర్తమానుడు తన యజమాని అయిన రైతుకు డబ్బు చేసిపెట్టి సాగాడు. వర్తమానుడివల్ల డబ్బు రావటం

ఆరంభం కాగానే రైతు స్వార్థ పరుడు కాసాగాడు. వర్తమానుడికి ఎవరివల్లా ఏ అపాయమూ కలగకుండా ఉండగలందు లకు ఆ రైతు, చిత్తుల తప్ప మరెవ్వరూ బుల్లిపాపను ముట్టుకోరాదని శాసించాడు. చూడవచ్చేవాళ్ళు చేతులు చాచి వర్తమా నుణ్ణి ఆంటుకోకుండా కట్టుదిట్టాలు ఏర్పరిచాడు.

అయినా ఒకరోజు ఒక అల్లరి పెల్లవాడు వర్తమానుడిమీదికి ఒక చింతగింజ విసిరాడు. కాస్తలో తప్పిపోయింది గాని, ఆ గింజ తలకు తగిలితే వర్తమానుడుకి తల పగిలిఉండవలసిందే. ఆ కుర్రవాణ్ణి మెత్తగా తన్ని గదిలోనుంచి బయటికి గెంటారు, వర్తమానుడి కళ్ళు చల్లగా.

మళ్ళీ మళ్ళీ ప్రదర్శనాలు జరిగాయి. జనం తండోపతండాలుగా వచ్చేవారు. చేసినవనులే మళ్ళీ మళ్ళీ చేసి వర్తమానుడు తెగ అలిసిపోయేవాడు. ఒక్కొక్కసారి స్పృహతప్పి కూడా పడిపోయేవాడు. రైతుకుమాత్రం పరమానందంగా ఉండేది.

ప్రతిసారి రెండుజేబులా డబ్బులు నించు కుని రైతు ఇంటికి తిరిగివచ్చేవాడు. బుల్లిపాప ధర్మమా అంటూ రైతుదరిద్రం తీరేటట్టు కనిపించింది.

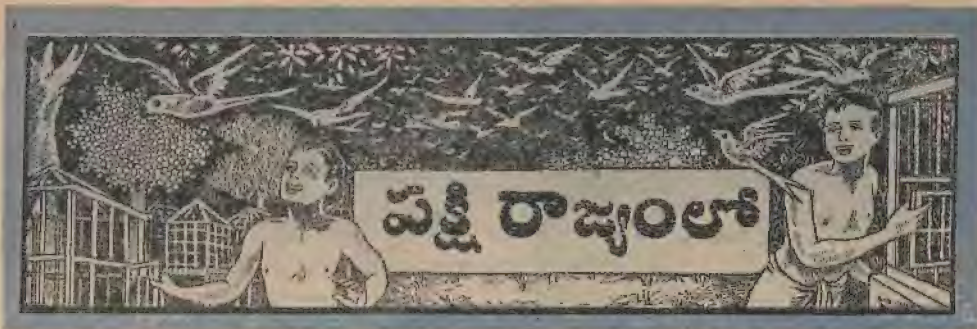
సంతలో ప్రదర్శనాలద్వారా డబ్బు సంపాదించటం రైతుకు మామూలువిషయ మైపోయి పెద్ద ఆలోచనలు చెయ్యసాగాడు. పట్టణానికి వెళ్ళి “బుల్లిపాప”ను ఆస్థానంలో ప్రదర్శిస్తే అప్పుడుగాని ఐశ్వర్యం అందు కోదు. ఇక్కడ ఈ మారుమూల పల్లెటూళ్ళలో ఎన్నిప్రదర్శనాలు పెట్టి ఏంలాభం?

రైతు తనభార్యకు ముందుగా ఈ ఆలోచన చెప్పి చిత్తులతో ఇట్లా అన్నాడు :

“మనమే... బుల్లిపాపను తీసుకుని రాజుగారిదగ్గరికి వెళ్ళామంటే... రాజు రాజీకూడా... మన బుల్లిపాపను చూసి... ఎంతో సంతోషిస్తారు! చక్కా మనకీ... బోలెడు డబ్బులిస్తారు.... నువ్వే దగ్గరుండి ... మన బుల్లిపాపని.... రాజుగారికి.... రాజీగారికి... చూపిద్దగాని! ఏం?”

— [ఇంకా వుంది]

పక్షి రాజ్యంలో

అ జమీందారుగారికి పెద్దబంగాళా, తోటా, దాసిలూ, బో తె డ ం త థనమూ వుంది. ఆయనకి పిట్టల్ని పెంచడం చాలా సరదా. దేశంలో రకరకాల పక్షుల్ని పట్టి తెప్పించి, దూరదేశాలనుండి కూడా పిట్టల్ని కొని తెప్పించి, బంగాళానిండ పెద్ద పెద్ద పంజ రాలు తయారుచేసి, అందులో వాటినివుంచి వాటికోసం బంట్లోతుల్ని ఏర్పాటుచేసి చాలా ప్రేమగా పెంచుకుంటున్నాడు.

జమీందారుగారి ఆస్థానంలో లేనిపక్షి మరీ ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేదన్నమాటే. శ్రీవారి తోట మాలికి యిద్దరు కొడుకు లున్నారు. వాళ్లు రోజూ ఆ పక్షులతో ఆడు కుంటూ, వాటికి మేతపెడుతూ పక్షుల్లో పక్షులై అనందంగా కాలక్షేపం చేస్తున్నారు.

నుమారు లక్షరకాల పక్షులు ఆ ఆస్థానంలో చేసే కిచకిచలు, కూసే కూతలు మధుర మైన సంగీతంలా వినబడుతుంది.

ఇలావుండగా ఒకనాడా తోటమాలి పిల్ల లకి ఆ పక్షులమీద జాలికలిగింది. హాయిగా అడవులంటా, చెరువులంటా, నదీతీరా లంటా స్వేచ్ఛగా ఎగిరి, పళ్లు కాయలు తినే పిట్టల్ని పంజరాల్లో పెట్టి బంగారం మేతవేస్తే మాత్రం వింలాభం అను కున్నారు.

అలోచించి, అలోచించి వాళ్లు ఒకనాటి రాత్రి నిశ్చయించుకున్నారు— పక్షులకి స్వరాజ్యం యిద్దామని. ఆమట్టునే సరిగ్గా రాత్రి పన్నెండు గంటలకి పంజరాల తలుపులన్నీ తీసేశారు. పక్షులన్నీ

యుమ్మున రివ్వన ఎగిరి ఆకాశం అందు కున్నాయ్. ఆ తోటమాలి పిల్లలు ఆనంద భరితులైనారు.

ఉదయం జమిందారుగారు నిద్రలేస్తునే పట్టకూతలు వినపడకపోవటానికి ఆశ్చర్య పడి, కళ్లు నులుముకొంటూ గబగబ తోట లోకి వెళ్లి చూసేరు. నిలువునా నీరైనారు. ఒక్కపెట్టా కనబడదు. ఎన్నోలక్షలు ఖర్చు పెట్టి అనేక దేశాలనుండి అనేక రకాల పట్టల్ని తెప్పించా రాయె, కాని, మచ్చు

కొక్కటి కనబడక మాయమైపోయినాయ్. కోపంగా నౌకర్లనందర్ని పిలిచి నిలదీసి నిజం చెప్పమన్నారు. ఆఖరికి రహస్యం బయలుపడింది. తోటమాలి పిల్ల లిద్దర్ని తీసుకువెళ్లి దూరంగా అడవిలో వదిలేసి రమ్మన్నారు జమిందారుగారు.

ఆపిల్లలిద్దరూ బలెనంతోషంతో గెంతేరు. మేంకూడ పక్షిరాజ్యంలోకి పోతాంఅన్నారు. వాళ్ళ అమాయకత చూసి వాళ్ళ నాన్న నెత్తినోరు మొత్తుకున్నాడు. లాభం లేక పోయింది. ఆ పిల్లల్ని బంట్లో తులు తీసుకెళ్లి దూరంగా అడవిలో విడిచేసి వచ్చారు.

పాపం వాళ్ళకా అడవిలో ఎవరూదీక్కు? గాలి, వాన, చలి, ఆకలిన్నీ. వాళ్ళు లోలో పలే ఏడుస్తుంటే కొన్నివందల చిలకలు, పిచికలు అక్కడ తయారైనాయి. వాటిని చూడగానే ప్రాణాలు లేచొచ్చాయ్ వాళ్ళకి. బాగా పరిచయమున్న వాటిలాగ అవి పిల్లల చుట్టు మూగిపోయేయ్. అన్నట్టు ఆ పిట్ట లన్నీ. జమిందారుగారి ఆ స్థానంలోవే. మంచి మంచి పళ్ళూ, ఫలాలు తెచ్చి

చందమామ

కొల్లలు కొల్లలుగా పడేసేవి. అవన్నీ తిని కడుపునింపుకొని ఆ ఇద్దరూ ఆ అడవిలోనే చిన్న పొదరిల్లు కట్టుకొని హాయిగా ఉన్నారు.

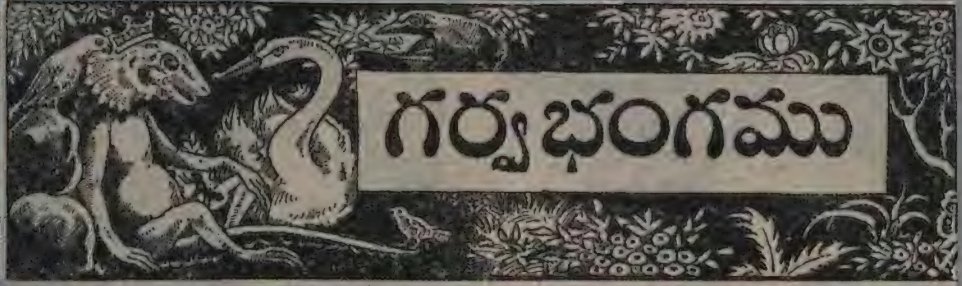
ఇక్కడ జమీందారుగారి ముద్దుకూతురికి జబ్బుచేసింది. అదేమిటంటే బెంగజప్పే! ఆ అమ్మాయికి కలలో పంచరంగుల మామిడిపండు కనపడిందట. అది కావాలని పట్టుపట్టి కూచుంది. ఎన్నిచేసినా, ఏంయిచ్చినా ఆ అమ్మాయి జబ్బు నిమ్మ తించలేదు. అఖిరికి జమీందారుగారు నిరాశ చేసుకొని పంచరంగుల మామిడి పండు ప్రపంచంలో దొరకదనే నిరుత్సాహించేత ఏమితోచక దండెరావేయించారు. పంచరంగుల మామిడిపండు తెచ్చినవారికి లక్ష రూపాయలు బహుమానం యిస్తామని.

ఈ వార్త గబగబా అడవిలోని తోటమాలి కొడుకులకితెలిసింది. అనాటినుండి పక్షులు తెచ్చే రకరకాల పళ్ళన్నీ జాగ్రత్తగా పరీక్ష చేసి మరీ తింటున్నారు. ఒకనాడు గారిడి లొగ ఒక హంస పంచరంగుల మామిడి

పండు తీసుకొచ్చి అపిల్లలమధ్య పడేసింది. వాళ్లు సంతోషంతో పొంగిపోయి ఆ పక్షుల్నే దేవతలుగా భావించి, మారువేషంతో ఆ పండు తెచ్చి జమీందారుగారి కిచ్చారు.

ఆ పండుతో అమ్మాయి జబ్బు నయం కావడమూ, ఆ పిల్లలకి లక్షరూపాయలు బహుమాన మివ్వడమూ జరిగింది. వాళ్లు తన తోటమాలి పిల్లలే అని తెలిసి తన కూతుర్నిరక్షించినందుకు వాళ్ళని మళ్ళీ తన ఆస్థానంలో వుంచుకున్నాడు జమీందారు.

గర్వభంగము

తొట్టేడు అనే గ్రామంలో ఒక తొండఉన్నది. దాని పేరు తొండలరాయడు. తొండల్రాయడికి ఐదుగురు భార్యలు. పెద్ద భార్యహంస. రెండవ భార్య కాకి. మూడో భార్య చిలుక. నాలుగో భార్య పిచిక. ఐదో భార్య చీమ.

కాలం గడిచిపోతూంది గాని, ఇందులో ఒక్కభార్యకూ సంతానం కలగలేదు. అదృష్టం పండి, కొన్నాళ్ళకి చిన్నారిభార్య చీమ ఒక చక్కటికొడుకును కన్నది.

చీమ కొడుకును కనటం, తక్కిన నలుగురు భార్యలకూ కంటక మనిషించింది. ఏమీ అంటే, వాళ్లు నలుగురూ చీమకంటె చాలాముందుగా కాపరానికి వచ్చినారాయె. కాని ఒక్కరికి కూడా సంతతి కలక్కపోవటం, నిన్నుగాక మొన్న పచ్చిన చీమ ఇట్టే కొడుకుని కనటం—ఇది వాళ్ళందరికి

విచారమూ, అసూయా చెందటానికి కారణమయింది.

లేక లేక కలిగిన కొడుకునీ, చిన్నారి భార్యనీ చూసుకుని తొండల్రాయడు మురిసిపోయెడు.

ఇట్లా చిన్నభార్యమీద ఎక్కువమక్కువగా ఉండటం తక్కిన భార్యలకు కన్నెర్రగా ఉంటుందని గ్రహించాడు తొండల్రాయడు. గ్రహించి, ఇక వీళ్ళలో వీళ్ళకి ఎట్లాగా పడదని నిశ్చయించాడు.

ఊరిచివర తొండలరాయడికి తోట ఒకటుంది. ఆ తోటలో ఒంటిస్తంభపుమేడ కట్టించి చీమనూ, చీమ కొడుకునూ అందులో ఉంచాడు.

చీమ చిటుక్కుమంటే అక్కడికి పరుగెత్తేవాడు తొండలరాయడు. చీమతో చెప్పందే ఏ పని చేసేవాడు కాదు అతను.

దాదాపు పగలూ రాత్రి అంతా చీమ మేడ లోనే గడుపుతూండేవాడు.

తన పట్ల తొండలరాయడు ఇంతగా గౌరవం చూపుతూవుండేసరికి, చీమకు ఎక్కడలేని గర్వమూ వచ్చేసింది. ఇది తక్కిన నలుగురు భార్యలకూ కిట్టేదికాదు.

ఒకనాడు పెద్ద భార్య హంస, గదిలో కూర్చుని ఇట్లా ఆలోచించుకుంది : "నేను నాకై యిప్పుడు చీమ కొడుకుని చూడబోకుంటే బాగుండదు. మనస్సులో యిష్టమున్నా లేకున్నా లోకానికి వెరవాలె" అని అనుకుంటూ, లేచి ముస్తాబయింది. వినాడే వుట్టింటివారు పెట్టినఅందెలు కాళ్ళకి పెట్టుకుని, చీమమేడకు వెళ్లి తలుపు తట్టింది.

పెద్దనవతి రావడం చూసి, గర్వించిన చీమ ఒళ్ళుతెలియక ఇలాగ అన్నది :

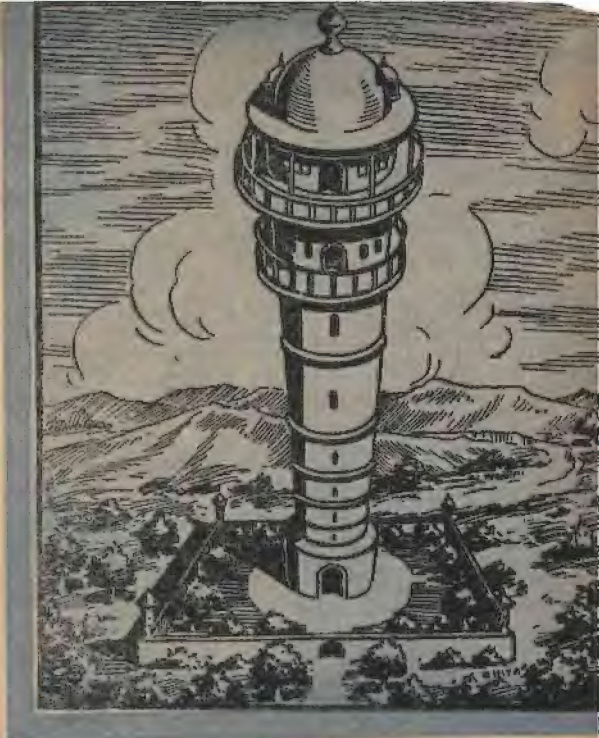
ధూళి కాళ్ళవాళ్లు

దుట్ట కాళ్ళవాళ్లు

పేడ కాళ్ళవాళ్లు

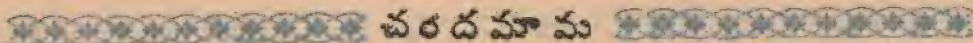
పెరటిగుమ్మాన రండి.

అసలే ఒళ్లు మండిపోతున్నదేమో, హంసకు ఈ మాటలు శూలాల్లాగ గుచ్చుకున్నాయి. కాని అది సహించటంతప్ప ఏం చేయగలదు ?

సరే, పెరటిగుమ్మాన వెళ్లి తలుపు తట్టింది. అప్పుడు చీమ గర్వంతో తలుపు తీసి, నవతికి నీళ్ళిచ్చి, కూర్చుందికి పివేసింది. హంస కాళ్లు కడుక్కొచ్చి పీచుమీద కూర్చోగానే చీమ తన ముద్దుకొడుకుని చేతి కిచ్చింది.

హంస పిల్లవాణ్ణి ఎతుకొని ముద్దులాడుతుండగా మధ్యని చీమ ఇట్లా అన్నది "అక్కా! ఎక్కడయినా హంస కాళ్ళకి అందెలు పెట్టుకుంటుందా ? ఏమి చోద్యమమ్మా" అని.

ఈ మాటకి కోపం వట్టలేక—

“చీమ ఏమిటి, కొడుకుని కనడమేమిటి?” అని అనేసి, లేచి, చీమ కొడుకుని అక్కడనే పారేసి, హంస ఇంటికి వచ్చి, కాళ్ళ అందెలు తీసివేసి, తలకు గుడ్డ కట్టుకొని చీకటిగదిలో పండుకుంది.

కొంచెంసేపటికి, కళ్ళకి కాటుక పెట్టుకొని సవతికొడుకుని చూచి వద్దామని రెండవ భార్య కాకి, బయల్దేరింది. పెద్ద భార్యకి మోస్తరుగానే ఈమెకు కూడా పరాభవం జరిగింది. పిల్లవాణ్ణి ఎత్తుకుని కాకి అమాటా యీమాటా అడుగుతుండగా,

“అక్కయ్య గారూ! - కాకి ఎక్కడైనా కళ్ళకు కాటుక పెట్టుకుంటుందా?” అని అడిగింది చీమ. అసలే కోపంతో ఉన్న కాకి, అనవలసినమాటలు రెండూ అనేసి, సవతికొడుకుని అక్కడనే పారేసి, ఇంటికి వచ్చి తలకు గుడ్డ కట్టుకు పడుకున్నది.

మరికొంత సేపటికి, మూడవ భార్య చిలుక చీర సింగారించుకొని సవతి కొడుకుని చూడబోయింది. “చిలక ఎక్కడన్నా చీరే కడుతుందా?” అన్నది చీమ. ఆ మాటతో చిలుకకూడా వాళ్ళలాగానే ఇంటికి వచ్చేసి తలకు గుడ్డ కట్టుకు పడుకుంది.

ఇంకొంచెంసేపటికి నాలుగో భార్య పిచ్చికమ్మ కూడా కాళ్ళకు పిల్లేళ్లు పెట్టుకొని సవతి కుమారుణ్ణి చూడటాని కెళ్ళింది. “పిచ్చిక ఎక్కడన్నా కాళ్ళకు పిల్లేళ్లు పెట్టుకుంటుందా?” అన్నది చీమ. ఆమెకూడా తక్కిన అక్కల్లాగే ఇంటికి వచ్చేసి, తలకు గుడ్డ కట్టుకు పడుకుంది.

ఇంతలో వేటకి వెళ్లిన తొండలరాయడు ఇంటికి వచ్చాడు. ఎవరూ కనపడరు. ఎవరూ పలకరు. కాళ్ళజోళ్లు విప్పేవారు లేరు. బట్టలు అందుకునే వాళ్లు లేరు.

చందమామ

చివరికి కాళ్లు కడుక్కోని నీళ్ళిచ్చి కానిన్ని మంచినిళ్లు కావాలా అని అడిగినవాళ్ళు కూడా లేకపోయారు.

సరి, ఇది పనికాదని చీకటిగదుల్లోకి వెళ్ళి చూచాడు. చూసేసరికి— మూసిన బట్టలతో, మూసిన కన్నులతో ఒక్కొక్కరాణి అగుపడ్డారు. ఎప్పుడెప్పుడు వస్తాడా భర్తగారు అని ఎదురుతెన్నులు చూస్తున్న రాణీలు నలుగురూ తాము పొందిన పరాభవాల్ని పూసగుచ్చినట్టు చెప్పకొని వలవల యేడ్చేళారు.

వాళ్లు ఎంత చెప్పినా తొండలాయడికి నమ్మిక పుట్టలేదు.

సంగతినందర్బాలు స్వయంగా తెలుసుకోవాలనే పట్టుదలతో తొండలరాయడు, ఆ వేటదుస్తులతోనే గదిలోదిటోపి ఒకటి తగిలించుకుని, రంయమని చిన్నారి భార్య చీమమేడకి వెళ్లాడు.

చీమమ్మ తలుపుతీసింది, కుర్చీవేసింది, పిల్లవాణ్ణి భర్తచేతికి అందిచ్చింది. ఆ మాటాయీ మాటా అయినతరవాత, అఖర్న—
“ఎక్కడయినా తొండలరాయడు టోపి

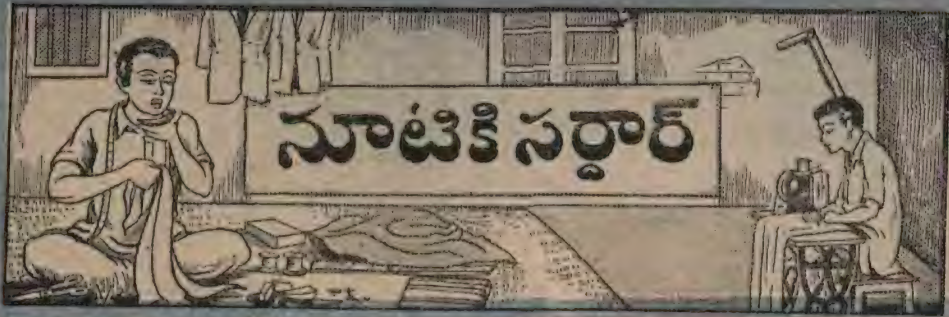

పెట్టుకుంటాడా!” అన్నది భర్తని, మామూలు గర్వంతో.

అసలే అగ్గిలా గున్న తొండలాయడికి మండుకొచ్చింది. కోపంపట్టలేక తనబూటు కాళ్ళతో అభిమాన భార్య చీమనీ, అపరూపపు కొడుకునీ ఒక్కరాపురాసేశాడు. వాళ్లు చావగానే, మేడఅమ్మేసి, ఆ వచ్చిన ధనంతో నలుగురు భార్యల కూనగలు నాణ్యాలు చేయించి, అంతటినించి వాళ్లతో హాయిగా కాలక్షేపం చేస్తున్నాడు.

తొండలరాయడు తన తొరకూ మనం మన ఇంటికి.

చందమామ

అనగనగా ఒక పూట్లో వీరయ్య అనే దర్జీవా డున్నాడు. అతడు ఒక రోజున మామూలుగా అరుగుమీద కూర్చుని బట్టలు కట్టుకుంటున్నాడు.

ఇంతలో అక్కడికి మామిడిపళ్లె అమ్మకానికి వచ్చాయి. అవి చూచేటప్పటికి వీరయ్యకు నోరూరింది. సరే, ఒక బేడ పెట్టి రెండు పళ్లెకొని, వాటిని ముక్కలు చేసి అక్కడ పెట్టుకున్నాడు తిందామని.

ఈ లోపల కొన్ని ఈగలు వచ్చి ఆ ముక్కలమీద వాలినాయి. వాటిని చూడగానే వీరయ్యకి పట్టలేనంత కోపమొచ్చింది. "నేను కష్టపడితయారు చేసుకున్న ముక్కలమీద వాలడానికి ఈ యాగలకు ఎన్నిగుండెలున్నాయి; ఎంతసాహసం! చూడు, వీటి పని పట్టిస్తా!!" అంటూ, కుట్టుతూకుట్టుతూవున్న బట్ట తీసి కోపంతో తపిమని, ఆ ముక్కలమీద వేసి కొట్టాడు. దెబ్బతో ఆ ముక్కలమీదవాలిన యాగలు ఎక్కడి వక్కడే చచ్చిపోయినాయి. ఏదో

ఒకటో రెండో ఈగలు మాత్రం ఎలాగో తప్పించుకు ఎగిరిపోయినాయి.

వీరయ్యంటే ఏం సామాన్యం? మంచి శూరుడు, వీరాగ్రేసరుడు, అంతకు మించిన బుద్ధిబలం కలవాడుకూడాను.

అప్పుడు అతడు ఆ చచ్చిపోయిన ఈగలన్నింటినీ లెక్కిస్తే సరిగ్గా నూరున్నాయి. అంతట వీరయ్య సగర్వంగా ఇట్లా అనుకున్నాడు: "ఒక్క దెబ్బతో నూరు జీవరాసుల్ని సంహరించానే? నావంటి వీరుడు ఈ భూలోకంలో మరెక్కడయినా ఉంటాడా? నాబోటి వీరుడేమిటి, ఛా!- ఇటువంటి కుట్టుపని చెయ్యడమేమిటి? నేను లోకాన్ని ఉద్ధరించి ఎన్నో ఘనకార్యాలు చేయాల్సివుంది. నేనుండవలసిన స్థానం ఇదికాదు!"

వీరయ్య ఎక్కడి బట్టలు అక్కడనే వదిలేశాడు. అందులో ఒక పాడుగాటి తెల్లటిబట్ట తీసుకుని, దానిపైన "నూరు జీవరాసుల్ని ఒకదెబ్బకు సంహరించిన వీర

శిఖామణి వీరయ్య - నూటికి సర్దార్ " అని చక్కారంగుదారంతో కుట్టాడు.

ఈ బిరుదులతో వున్న పటకా మెడలో ధరించి, వీరయ్య తిన్నగా బజారుకు వెళ్ళి, ఒక పిచికనూ, కొంచెం వెన్నముద్దనూ కొనుక్కుని, ఇహ దేశాటనకని బయల్దేరాడు.

సాయంకాల మయ్యేసరికి ఒక అడవి చేరుకున్నాడు వీరయ్య. చేరుకున్నాడేగాని, ఏ పులైనా, సింహమైనా కబళించివేస్తుందేమోనని అతని గుండె పీచు పీచు మంటూనే వుంది. అయినా సరే, మళ్ళీ ఇంటిమొహం చూడకూడ దనుకున్నాడు.

ఆ రాత్రికి అక్కడనే ఒక చెట్టుకింద పండుకున్నాడు. తెల్లవారింది. వీరయ్య ఏ అపాయమూ లేకుండా క్షేమంగా లేచాడు. తన పిచికపిల్లని వెన్నముద్దని చేతపట్టుకుని కాళ్ళకి బుద్ధిచెప్పాడు.

వెళ్ళగా వెళ్ళగా వీరయ్యకి ఒక పర్వతం అగవడింది. అందులో ఒక గుహ కూడా వుంది. ఆ కొండగుహలో ఎవళ్ళూ వున్నట్టు అలికిడిలేదు. "సరి, బాగానే వుంది. ఇక్కడ కాస్సేపు అలసట తీర్చుకుందా" మని చెప్పి వీరయ్య చతికిలబడ్డాడు.

ఆ గుహ ఒక రాక్షసిది. ఆ రాక్షసి ఇప్పుడు ఆహారానికని బయటికి పోయింది. ఈ సంగతి మన వీరయ్యకు ఏం తెలుసూ?

వీరయ్య అక్కడ కూర్చున్న కొంచెం సేపటికల్లా, ఆకాశం బద్దలవుతుందా అన్నట్టు పెళపెళధ్వనులు చేసుకుంటూ పెద్దపెద్ద అరుపులు వివబడ్డాయి వీరయ్యకి. గజగజ వణికిపోతూ ఏమిటా అని వీరయ్య బయటికి వచ్చి చూశాడు. ఇంకేముంది? బ్రహ్మరాక్షసి!! గబగబా పెద్దపెద్ద అంగలు వేసుకుంటూ "నరవాసన, నరవాసన! ఎక్కడా, ఎక్కడా!!" అని రంకెలు వేస్తూ మీదిమీదికి వచ్చేస్తూంది.

వీరయ్యకి ఏమీ తోచిందికాదు. తప్పించుకుపోవటానికా సావకాశం లేదు. ఇక ఎట్లాఅయినా యుక్తిచేసి బ్రహ్మరాక్షసిని

జయించడమే పని అని నిశ్చయించుకొన్నాడు వీరయ్య.

ఇంతలో బ్రహ్మరాక్షసి వచ్చి—“ఎవడవురా నువ్వు? నాగుహలో ప్రవేశించడానికి ఎన్నిగుండెలురా నీకు? చూసుకో ఇప్పుడు నిన్నేం చేస్తానో...” అని హుంకరించి, నోరు తెరిచింది.

వీరయ్య ధైర్యం నటించి, “ఓయీ, నేనెవరో నీకు తెలుసునా? ఇదుగో ఇది చదువుకో ముందు” అని మెల్లో కట్టుకున్న బిరుదుపట్టా రాక్షసికి చూపించాడు.

బ్రహ్మరాక్షసి చదువుకుని, పకపక నవ్వి, “ఓహూ నువ్వా? చూడబోతే నా చిటికిన వేలంత లేవు! నువ్వేనా ఒక్కసారిగా నూరు జీవరాసుల్ని చంపింది? మరయితే మనిద్దరమూ బలాబలాలు చూసుకుందాం, సిద్ధంగా ఉండు” అని గర్జించింది.

‘సరే’ నన్నాడు వీరశిఖామణి వీరయ్య. వెంటనే బ్రహ్మరాక్షసి, చేరువనున్న రెండు బొమ్మరాళ్లు పట్టుకవచ్చి, “ఇదుగో నేనీ రాయి పైకి విసురుతాను. తరవాత నీవు విసురు. ఎవరు ఎక్కువదూరం విసరగలిగితే వాళ్లు గెలిచినట్టు. నువు గెలిస్తే వంటే నిన్ను వదిలిపెట్టాను, ఓడినావంటే మింగేస్తాను,” అని చెప్పి వీరయ్య చేతికి ఒక రాయి ఇచ్చింది.

రాక్షసి విసిరిన రాయి రంయిమంటూ అంతరిక్షానికి వెళ్లిపోయి, మళ్లా ఒక అరగంట సేపటికి వచ్చి వాళ్ళముందు పడింది. ఇది చూచి వీరయ్యకు గుండె దడ పట్టుకుంది, ఇంతపని తను చేయగలనా, అని.

అయినా ధైర్యంనటిస్తూ, ఒక ఉపాయం ఆలోచించాడు: రాక్షసి చూడకుండా వీరయ్య, తన చేతిలోని రాయి పక్కనే వడేసి, జేబులో వున్న పిచికని తీసి గుప్పిలు

పట్టి, "ఇదుగో చూడు"మని చెప్పి దాన్ని విసిరేశాడు. వీలు దొరికిందికదా, ఇదే సమయమనుకుని ఆ విచిత్ర రివ్యూమని ఎగిరి పోయింది. అంతే, మరి కంటపడలేదు.

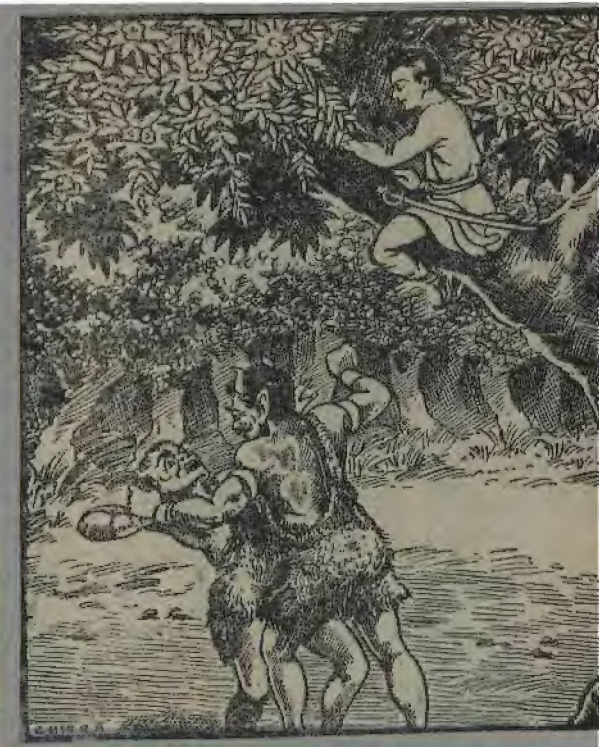
అమాయికపు రాక్షసి ఇది కనిపెట్టలేక ఆ విసిరింది నిజంగా రాయే ననుకున్నది. అనుకుని, ఆ రాయి ఎప్పుడు కింద పడుతుందా అని గుడ్డు పెద్దవిచేసి ఆకాశము వంక చూస్తున్నది. వీరయ్య కూడా రాయి కోసం ఎదురుచూస్తున్నట్టు నటించాడు. అది రాయిఅయితే కదూ తిరిగి రావటానికి? మధ్యాహ్నమయినా, రాయిజాడ కనబడలేదు.

అంతట బ్రహ్మరాక్షసి— "నీ బలం పరీక్షించటానికి మరో పోటీ పెట్టాను. అందులో నెగ్గాలి మరి" అని చెప్పింది వీరయ్యతో.

ఇందుకూ అంగీకరించాడు యుక్తిపరుడయిన వీరయ్య.

ఈ సారి మరిరెండు బొమ్మరాళ్లు తీసుకొచ్చింది బ్రహ్మరాక్షసి. వాటిల్లోనించి నీళ్లు విండటం ఇప్పుడు పరీక్ష.

రాక్షసి రాయితీసుకుని బలంకొద్దీ పిండే సరికి నాలుగైదు నీటిచుక్కలు కింద చాలినయి.

వీరయ్యకు ఒక ఉపాయం మళ్ళీ తట్టింది. రాయి పక్కనే పారేసి, జేబులోవున్న వెన్న ముద్ద తీసి గట్టిగా పిండేసరికి జల జల మంటూ నీటిధార ప్రవహించింది.

ఈ యుక్తి తెలుసుకోలేని బ్రహ్మరాక్షసి, వీరయ్య కాళ్ళమీద పడి, తను ఓడిపోయినట్టు వచ్చుకుని, గుహ వదిలేసి పరుగుచుకుంది.

కొంచెం తేరుకుని, మళ్ళీ ప్రయాణం సాగించాడు వీరయ్య. వెళ్ళివెళ్ళి ఒకపట్టణం చేరుకుని, ఒక అరుగు మీద పడుకున్నాడు: అలిసిపోయాడేమో, యిట్టే నిద్రపట్టేసింది.

ఆ పట్టణంపేరు కల్యాణనగరం, ఆ నగరాన్ని వీరసింహుడు అనే రాజు పరిపాలిస్తున్నాడు. మన వీరయ్య పడుకున్న అరుగు వున్నదే, ఆ ఊరి మంత్రిగారిదే. మంత్రి వీధి పని మీద బయటకు వచ్చి, అరుగుపైన పడుకున్న వీరయ్యను చూచి అతని పటకామీద రాసివున్న బిరుదుల్ని చదువుకున్నాడు.

“ఇటువంటి వీరశిఖామణి మన రాజ్యంలో ఉండటం ఎంతయినా అవసరం” అని తలచి, మంత్రి వెంటనే వీరయ్యను

లేపి, కోటలోకి తీసుకుపోయాడు. రాజు గారు కూడా ఇటువంటి వీరుడు లభించినందుకు చాలా సంతోషించారు. కోటలోనే వీరయ్యకి బస, సమస్తమైన సదుపాయాలూ ఏర్పాటుచేశారు.

ఒకనాడు రాజుగారు వీరయ్యకు కబురు చేసి, ఇట్లా చెప్పారు : “ఈ వూరి బయట ఇద్దరు రాక్షసులున్నారు. వాళ్లు పరమ దుర్మార్గులు. రాజ్యాన్ని అల్లకల్లోలం చేసి వేస్తున్నారు. వాళ్ళని హతమార్చి జయించుకు రావాలి. నీకు కావలసినంత సైన్యం తీసుకువెళ్లు. నూరు జీవాల్ని ఒక్కవేటుతో సంహరించినవాడవు. ఇద్దర్ని చంపటం నీ కిదో లెక్కగనకనా!” అని చెప్పి పుషారీ చేశారు.

యుక్తిపరుడైన వీరయ్య ధైర్యంచేసి సరేనంటూ, ఇరవైమంది సైనికుల్ని వెంటబెట్టుకొని బయల్దేరాడు.

ఈ యిరవైమంది సైనికుల్ని రాక్షసులుండేచోటికి యాభైగజాల దూరంలో నిలబెట్టి, తను ఈలకొట్టినవెంటనే రావలసిందని వాళ్ళకి చెప్పి, కొన్ని గులకరాళ్ళు జేబులో వేసికొని, రాక్షసులుండే తావుకి ఒక్కడూ వెళ్లాడు.

చందమామ

ఒక చెట్టుకింద రాక్షసు లిద్దరూ గుర్రు పెట్టి నిద్దరబోతున్నారు. ఈ సమయంలో మన వీరయ్య సడిచప్పుడూ చెయ్యకుండా చెట్టుపైకి ఎక్కి, దట్టంగా వున్న కొమ్మల మధ్య దాక్కున్నాడు. నెమ్మదిగా జేబులో నించి ఒక రాయి తీసి చిన్నవాడి మీద, మరొక రాయి పెద్దవాడిమీద, ఇట్లా వేస్తూ పచ్చాడు. రాళ్ళు వెయ్యగా వెయ్యగా కొంత సేపటికి వాళ్ళు లేచి ఒకళ్ళ నెకళ్ళు గుద్దుకున్నారు. తిరగబడ్డారు. ఇంకేముంది?— ఇద్దరిమధ్యా పెద్ద యుద్ధం జరిగింది. ఇద్దరూ చచ్చి పూరుకున్నారు.

ఆ రాక్షసు లిద్దరూ పూర్తిగా చచ్చి పోయారని నమ్మకం కుదరగానే, వీరయ్య చెట్టుమీదినించి కిందికి దిగివచ్చి ఈల కొట్టాడు. ఇరవైమంది సైనికులూ బిల బిల మంటూ వచ్చి ఎదట నిలబడ్డారు.

ఈ వార్త ఊళ్ళో పాకి పోయింది. జనం అందరూ గుంపులుగుంపులుగా వచ్చి అక్కడ విరగబడ్డారు. వీరయ్యను పొగడని వాళ్ళు లేరన్నమాట. ఇంతలో రాజుగారు మంత్రితోసహా వచ్చి, వీరయ్యని అనేక విధాల గౌరవించి, తనరాజ్యంలో సగం రాజ్యం వీరయ్యకి ఇచ్చేశారు.

ఇలా వుంటూండగా— ఆ రాజ్యంలో ఒక ఎలుగుబంటి ప్రవేశించింది. అది పూల్లో పడి, అగపడినవాళ్ళనందరినీ చంపెయ్యడం మొదలుపెట్టింది. దాన్ని పట్టడం ఎవళ్ళ తరమూ కాకుండా వుంది.

ఇది మరొకళ్ళపల్ల కాదని నిశ్చయించి, రాజుగారు వీరశిఖామణి వీరయ్యకు కబురు చేశారు.

“ఎలుగుబంటిని ఎట్లాగయినా సంహరించి పుణ్యం కట్టుకోవలసింది. ఈ పని నెరవేర్చినట్లయితే తక్కిన సగంరాజ్యం ఇచ్చి పట్టాభిషేకం చెయ్యటమే గాకుండా

మా అమ్మాయిని నీకిచ్చి వివాహంచేస్తాం” అని రాజుగారు వాగ్దానం చేశారు.

బేష! బాగానే ఉన్నదనుకున్నాడు ఉపాయమెరిగిన వీరయ్య. ఊరి పొలి మేరని ఒక గది కట్టించాడు. ఈ మాటు కూడా ఒక ఇరవైమంది భటుల్ని వెంట బెట్టుకుని వెళ్ళి, ఒకచోటున నిలబెట్టి, ఈలవేసినప్పుడు రమ్మని చెప్పాడు.

తను ఒకకత్తి, పగ్గము చేతబట్టుకుని బయల్దేరాడు. కొంచెందూరం వెళ్లేసరికి పాద చాటునుంచి వీధి వస్తున్నట్టు అలికిడి అయింది. పరకాయించి చూచాడు. ఇంకేముంది? ఎలుగుబంటే!! అది వీరయ్యని చూడగానే ఎగేసుకు వస్తూంది. వీరయ్య పరుగుతీశాడు. అతని వెంట ఎలుగున్ను. వీరయ్య తిన్నగా వెళ్లి గదిలో దూరాడు. కిటికీపైకి ఎక్కిశాడు. ఎలుగుబంటి కూడా గదిలో చొరబడింది. మనిషి కనబడడేమో అని అటు యిటు తిరుగులాడుతూంది.

ఇంతలో వీరయ్య, పగ్గంతో ఉచ్చుపన్ని గురి చూచి ఎలుగుబంటి మెళ్ళో పడెట్టు నూటిగా విసిరి తగిలించాడు. వీరయ్య లాగు తున్నకొద్దీ ఆ పగ్గం ఎలుగుబంటిమెడకి

బిగుసుకు పోయింది. కొంతసేపటికి ఊపిరాడక, అది గిలగిల కొట్టుకుని చచ్చింది.

ఎలుగుబంటి పూర్తిగా చచ్చిందనేధైర్యం చిక్కిన తరువాత వీరయ్య కిటికీలో నుంచి కిందికి దుమికాడు. చేతనున్న కత్తితోదాన్ని పొడిచివేశాడు. ఈలకొట్టాడు. తక్షణమే సైన్యం వచ్చేసింది.

వీరయ్య ఊళ్లో ప్రవేశించగానే అతని పంటి వీరుడు నేటిపరకు పుట్టనే లేదని అందరూ మెచ్చుకున్నారు.

రాజుగారు, మంత్రిగారు వీరయ్యకు ఎదురువచ్చి, అతణ్ణి పట్టపుటెనుగుమీద మహావైభవంగా ఊరంతా ఊరేగించారు. మర్నాడు రాజుగారు ఆకాశమంత పందిరి వేయించి, తన కుమార్తె నిచ్చి పెళ్లిచేసి, వీరయ్యకు రాజ్యం యావత్తూ పట్టంకట్టారు.

ఇప్పుడు వీరయ్య రాజుగారి అల్లుడు. కళ్ళాణపురానికి అధిపతి.

చూశారా పాపాయిలూ!—బట్టలుకుట్టుకునే వీరయ్య తెలివితేటలవల్ల ఎట్లా రాజయ్యాడో! అందుకనే శరీరబలంకంటే బుద్ధిబలం ఎక్కువదని చెప్తారు పెద్దలు. నిజమే అంటారా మరి?

ధనవంతురాలు

ఆమె ధనవంతురాలు. కోరినంత ఐశ్వర్యం. బోలెడంత సంపద. కాని, ఒక్కటే లోటు—సంతానం లేకపోవటం.

ఆమెకు ఇంటినిండా దుస్తులే, అందు చేత కట్టినచీర కట్టకుండా కాలక్షేపం చేయగలదు. వంటినిండా నగలే. వాటిని అస్తమానూ మార్చి మార్చి, కొత్త అవతారాలతో ధరించగలదు.

ఈ వస్త్రాలూ, అభరణాలూ ధరిస్తుండే కాని, అంతమాత్రంచేత ఆమెకు ఆనందం లేదు. అకర్షణీయమైన బట్టలు కట్టుకుని, అందమైన అభరణాలు పెట్టుకుని, ఇంటింటికి వెళ్లి ఇరుగు పొరుగువాళ్లకు చూపించాలి. వాళ్ళని ఈరించాలి. అప్పుడు అమ్మలక్కలందరూ ఆమెనిచూసి, ఆమె దుస్తుల ముస్తాబుచూచి, ఆమె అభరణాల అలంకరణ చూసి మురిసిపోవాలి.

“ఓహోహో, ఎంచక్కటి చీరమ్మా! ఎంత అందమైన జాకెట్టుమ్మా!! మా ఇన్స్టలోనే చూచెరగం. అసలీ కుట్టే వేరు, ఈ

రకమే వేరు, ఎక్కడ తయారయినయ్యోగాని.....”అని ఈవిధంగా యావన్మందీ స్తోత్రాలు చేస్తూండాలి.

అప్పుడూ ఆమెకు ఆనందం. ఆ పూరి కల్లా తనే గొప్ప, తనే ఐశ్వర్యవంతురాలు, తనకంటే తక్కిన ఆడవాళ్లందరూ తక్కువ అనుకున్నప్పుడే ఆమె సంతోషం. ఇట్లా ప్రతిరోజూ ఆమె సంతోషిస్తూనేవుంటుంది. ఈ సంతోషంలో ఆమె ఇల్లూ, వాకిలీ, మగడూ— సంసారమూ— అన్నీ మరచి పోతుంది కూడా.

మామూలు అలవాటుచేప్పున ఒకనాడామె ఒక పేదరాలింటికి చూడబోయింది. కాదు, అన్నట్టు— పేదరాలికి తన వైభవం చూపెట్టబోయింది. పేదరాలు సంసారపు గొడవలో మునిగివుండటంచేత, ఆమెను అతిగా మర్యాదచేయటానికి స్తోత్రం చేయటానికి అట్టే తీరికలేకపోయింది.

“అవురా, నా అంతబిదాన్ని చూడవస్తే సరిగా మాటాడటానికి నా తీరికలేక

పోయిందా? ఏం చూసుకున్నమిడిసిపాటు? నాకున్నకంటె ఎక్కువయిన బట్టలున్నాయనా, ఎన్నికయిన నగలున్నాయనా?—అయినా, పేదవాళ్లకు మర్యాద లేం తెలుస్తాయి?” అని అహంకారపడ్డది తనలో ఆమె.

అయినా, కదిపిచూతామని చెప్పి అడిగింది: “ఏమండి అక్కగారూ! మీ నగలూ నాణాలూ ఎన్నడూ చూపించారు కారుగద! ఒక్కసారి చూడాలని నాకు ఎన్నాళ్ళు సించో ముచ్చటగా వుంది” అన్నది.

అనేసరికి పేదరాలు ఆమెతో: “అదెంత మాట తల్లీ! నా నగలు వ్రాద్దునే బయటికి వెళ్లాయి. ఒక క్షణంలో తిరిగివస్తాయి, రాగానే తప్పకుండా చూద్దురుగాని, అందాక అల్లా పీటమీద కూర్చోండి” అని బదులు చెప్పి, మర్యాదచేసింది.

ఈ మాటలు విని, ఆమె “ఓహో, ఈ పేదరాలి నగలు ప్రాణంగల నగలు కామోను. అవి మనుషుల్లాగనే సంచరిస్తాయి కామోను, ఏమీ ఈ పేదరాలి భాగ్యం!” అని ఆశ్చర్యపడుతూ, ఆ వింతనగలు చూడటానికని కనిపెట్టుకూచున్నది.

కాస్సేపటికల్లా కళకల్లాడుతూ, కిలకిల నవ్వుతూ, కేరింతాలు కొట్టుతూ బంగారు బొమ్మలవంటి బాలురిద్దరు పరుగెత్తుకొచ్చి, పేదరాలి ఒడిలో కూచున్నారు ముద్దుగా. “అమ్మా! అమ్మా! ఇవ్వాళ్ల మా మేష్టారే, పరీక్షచేశారు, బహుమతు లిచ్చారు. ఇదుగో నాకుబంతి! అన్నయ్యకేమిచ్చారో అడుగూ మరీ...” అన్నాడు చిన్నవాడు.

అమాంతంగా బిడ్డల్ని చేరదీసుకుని, పేదరాలు గుండెకు ఆదుముకుంది. ముద్దులు పెట్టుకుంది, చిడిముడిపలుకులు పలికే ఆ చిన్నారి పాపల్ని చెరో చంకలో ఇముడ్చుకుని, ఆమెతో చెప్పింది. "అమ్మా! ఇవిగో నానగలు, ఇప్పుడే ఇంటికి వచ్చాయి. ఇవ్వే నాకున్న సర్వాభరణాలూ సమస్తమైన భూషణాలున్ను."

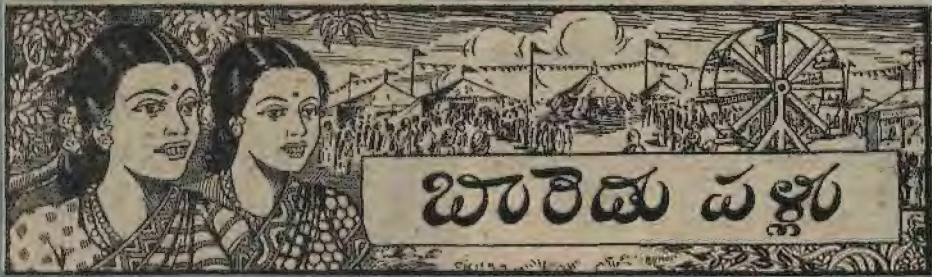
ఈ దృశ్యం చూడగానే ఆమెకు ఒళ్ళు గగుర్పడిచింది. పేదరాలి మాటలు విని, తప్పచేసినదానిలాగ ఆమె తల వంచుకుంది.

ఇక ఉండబట్టలేక, పేదరాలితో ఆమె ఇట్లా వలపోసింది: "అక్కగారూ! నా మనసులో మాట దాపరికం లేకుండా చెప్పేస్తున్నా, మన్నించండి: అందరూ మిమ్మల్ని అదృష్టవంతురాలనీ, భాగ్యవంతురాలనీ చెప్పుకుంటున్నారు. ఆ మాట విని అడేపాటి భాగ్యమో చూచిపోదామని వచ్చాను. అక్కగారూ! నిజమైన భాగ్యం ఎటువంటిదో ఈనాటికి మీ ధర్మమా అని తెలుసుకో గలిగాను. నాకు కమ్మిన

మాయపార ఇప్పుడు తొలగిపోయింది. దయచేయండి, వెళ్లి వస్తా" నని ఇప్పి ఇంటికి మళ్ళింది.

ఇప్పుడామె పూర్తిగా మారిపోయింది. శ్రద్ధతో సంసారం చక్కబెట్టుకుంటున్నది. పతిని భక్తితో సేవిస్తున్నది. మంచి పేరు గడించింది. రేపా మాపా మాణిక్యంవంటి కొడుకునికూడా కనబోతున్నదని చెప్పుకుంటున్నారు. ఏమదృష్టం! ఆమె మునుపు ధనవంతురాలు! ఇప్పుడు భాగ్యవంతురాలు!! నిజమేనంటారా?

బారెడు పళ్లు

ఒక ఊళ్లో ఇద్దరు తోడికోడళ్లు ఉండే వారు. అందానికి ఒకరిని మించిన వాళ్లు ఒకళ్లు. పెద్దామెకు బారెడేసి పళ్లు. చిన్నామెకు మూరెడేసి పళ్లు. అప్పు లేకుండా పెరిగిన అపండ్లను రక్షించటానికి చేతగాక, వాళ్ళ పెదిమలు వెనక్కిజంకి ఉరుకున్నాయి. పూళ్లోవాళ్ళంతా ఆ అక్కా చెల్లెళ్ళను, బారెడుపళ్ళ అక్కమ్మా, మూరెడుపళ్ళ చెల్లమ్మా అని పిలిచేవారు.

ఒకనాడు పక్కపూళ్లో తీర్థం జరుగుతోంది. ఆ పూళ్లో అమ్మలక్కలంతా ముస్తాబై, గుంపులు గుంపులుగా తీర్థం చూడ్డానికి బయలుదేరారు.

మన బారెడుపళ్ళక్కమ్మా, మూరెడుపళ్ళచెల్లమ్మా కూడా బయలుదేరారు. సున్నగా దువ్విస కొప్పమీద బంతిపూలు

ముడుచుకుని, మెడనిండా గంధం రాసుకుని, నోట్లో కిల్లి బిగించి చరచరా చేతులాడించుకుంటూ నడకసాగించారు. తీర్థపు ఖర్చుకొసం రూపాయి డబ్బులు చెంగుని ముడివేసుకున్నారు. తోవలో ఏవేవో ఊసులాడుకుంటూ ఒక్క కీణంసేపట్లో తీర్థం చేరుకున్నారు.

తీర్థంలో ఎక్కడచూసినా రంగుల రాట్నాలే, ఎక్కడచూసినా నిలివరిగిన్నెల దుకాణాలే, ఎక్కడచూసినా కమ్మగా వేయించిన వేరుసెనగకాయల కుప్పలే, ఎక్కడచూసినా నించోబెట్టిన చెరుకుగడకట్టలే,—ఈ విధంగా తీర్థం చూడటానికి రెండుకళ్ళూ చాలకుండా ఉన్నాయి.

తీర్థానికి వెళ్లినవాళ్లు ఎవరికితోచిన వస్తువులు వాళ్ళు కొనుక్కుని యిండ్లకు వెళ్ళు

తున్నారు. రోడ్లమీద ఎక్కడచూచినా చెరుకు
పిప్పలే, ఎవరిచేతిలో చూచినా కొత్త
సిలవరి గిన్నెలే. ఇటువంటి గొప్పతీర్థం
ఇంకెక్కడా జరగలేదన్నట్లు పర
మానందంతో రోడ్లమీద జనం గుంపులు
గుంపులుగా తిరిగి ఇండ్లకు వస్తున్నారు.

ఇహ,— మన బారెడుపళ్ళక్కమ్మా,
మూరెడుపళ్ళచెల్లమ్మా తీర్థం వెళ్లి వెళ్ళడం
తోనే రంగులరాట్నం చూశారు. దాంతో
పళ్లు పరవశం అయిపోయింది. ఇక ఉండ
బట్టలేక చెరిఒక అణా యిచ్చి ఆ రంగుల
రాట్నం గుర్రాలు యెక్కి గట్టిగా పట్టు
క్కుచున్నారు. మూడుమాట్లు గిర్రు, గిర్రు
మని తిరిగి, చిగిపోయారు.

తరవాత తీర్థంఅంతా కలియతిరిగారు.
చివరికి సిలవరిగిన్నెల దుకాణందగ్గిరకి
వచ్చి పదిఅణాలు ఇచ్చి ఒక సిలవరిగిన్నె
కొన్నారు. పక్కనేఉన్న దుకాణంలో
సెనగపప్పు చూశారు. వెంటనే మిగిలిన
పావలా యిచ్చి 'పావుశేరు శనగపప్పు కొని,
ఆ కొత్తగిన్నెలో పోయించుకున్నారు.

అక్కడితో తీర్థంచూడంపూర్తిఅయింది.
ఇంటిదారి పట్టారు. తోవలోనే ఆ సెనగ
పప్పుఅంతా ఇద్దరూ కలిసి తినేశారు. కాని
పాపం వాళ్ళ కడుపులోకి పోయింది. ఓ
గిద్దెడు పప్పు వుంటుందేమో. మిగతా
పప్పుంతా వాళ్ళ పళ్లకే అంటుకుపోయింది!

ఇలాగ సగం దూరం నడిచేటప్పటికి
చీకటిపడింది. ఆ చీకట్లో యింటికి పోలేక
వాళ్లు దార్లోఉన్న పెద్ద మర్రిచెట్టు యెక్కి
ఆ చెట్టుతోరకి కాళ్లు తన్నిపెట్టి, రవంత
కన్నుమూశారు. అంతట్లో ఎక్కణ్ణించో ఒక

చందమామ

అక్కకికలిగిన అదృష్టంచూచి మూరెడి
పళ్ళ చెల్లెమ్మ ఓర్వలేక పోయింది.
మరునాడు ఒక పావుశేరు సెనగపప్పు కొని,
కసా పిసా నమిలి పళ్ళనిండా అంగుళం
దళసరిని ఆ ముద్ద అంటించుకుంది.
అక్క ఎక్కిన ఆ మర్రిచెట్టే యెక్కి
ఆ రాత్రి చెట్టుమీద పండుకుంది.

తొలినాటిరాత్రి సెనగపప్పు రుచిమరిగిన
గబ్బిలం మళ్లా వచ్చింది. తను క్రిందటి
రాత్రి తీసుకెళ్లిన బారెడుపళ్ళున్నూ ఈమెకు
పెట్టేసి, అవిడ మూరెడుపళ్ళనూ తను అతి
కించుకుని నివ్వన ఎగిరిపోయింది. తెల్లవారి
చూసేసరికి మూరెడుపళ్ళ చెల్లెమ్మపళ్ళు
రెట్టింపుగా పెరిగి ఉన్నాయి. పాపం !
ఆమె దుఃఖానికి మితిలేదు.

ఇప్పుడు పూట్లోవాళ్ళంతా బారెడుపళ్ళ
క్కమ్మని ఎలకపళ్ళచెల్లెమ్మ అనీ, మూరెడు
పళ్ళచెల్లెమ్మని బారెడు పళ్ళక్కమ్మ అనీ
పేర్లుమార్చి పిలవడం ప్రారంభించారు.

ఇంతకూ ఎవరి అదృష్టం వాళ్ళది.
ఏమంటారు ?

గబ్బిలంవచ్చి ఆ చెట్టుమీద వాలింది. సెనగ
పప్పు వానన పసికట్టి, బారెడుపళ్ళక్కమ్మ,
మూరెడుపళ్ళ చెల్లెమ్మ పడుకున్నచోటికి
వచ్చింది. అతి చాకచక్యంగా అది బారెడి
పళ్ళక్కమ్మ పండ్లను ఊడదీసి తను పెట్టు
కుని, తన చిన్నపండ్లను బారెడుపళ్ళక్క
మ్మకి పెట్టేసి, ఏమీ యెరగనట్టు ఎగిరి
పోయింది. తెల్లవారి చూసేసరికి బారెడు
పళ్ళక్కమ్మల్లా ఎలకపళ్ళ క్కమ్మ గా
మారింది. ఆమె అనందానికి మేరలేకుండా
పోయింది.

అనగనగా ఒక ఊరు. అప్పుట్లో ఒక తలీ కొడుకూ ఉన్నారు. తండ్రి చనిపోయి నాలుగు సంవత్సరాలైంది. మంచి గౌరవంగా పెరిగిన కారణంచేత, కొంచెము దూరపు ఊరైనా స్థితిమంతుల బిడ్డనే కొడుక్కి వివాహం చేసింది.

అతనిపేరు పరాంకుశం. ఐనా అతనిని స్నేహితులందరూ 'తాతయ్య' అని పిలుస్తారు. ఇక మన తాతయ్య చిన్నవాడుగాబట్టి స్నేహితులతోనే తిరగటం, వారితోనే భోజనం చెయ్యటం, వారితోనే కలిసి నిద్ర పోవటం ఇట్లా చేస్తూఉండేవాడు.

సంవత్సరమైంది పెళ్ళై. మామగారు అల్లుడిని పండుగకు తీసుకెళ్ళుదామని వచ్చారు. కాని స్నేహితులను వదిలి వెళ్ళటం మన తాతయ్య కిష్టంలేదు. ఇక మామగారి బలవంతంచేత వెళ్ళక తప్పిందిగాదు. తనతో స్నేహితులుగూడ వస్తేనేగాని రానన్నాడు. అందుకని వారిని కూడా మామగారు తీసుకొని బయలుదేరారు.

సరే యింకేం, అల్లుడు వచ్చాడుగదా అని మామగారింట్లో పంచభక్త్య పరమాన్నములు, నవకాయ పిండివంటలతో ఆరోజు మధ్యాహ్నం భోజనం జరిగింది. మధ్యాహ్నం భోజనాలు అలస్యమవటంచేత మాకు ఆకలవటంలేదని స్నేహితులు రాత్రి భోజనం మానివేశారు. కాని మన తాతయ్య సిగ్గుచేత మధ్యాహ్నం భోజనమే సరిగా చెయ్యలేదు. ఆకలేస్తోంది. ఐనా స్నేహితులు భోజనం చెయ్యము అన్నారు కాబట్టి తనూ చెయ్యననేశాడు.

అల్లుడికి కోపంవచ్చిందేమోనని మామగారు, బావమరదులు, మరదళ్లు అంతా వచ్చి బ్రతిమాలేరు. ససేమిరా వద్దంటే వద్దన్నాడు. స్నేహితులచేత చెప్పించారు. అప్పటికీ వద్దన్నాడు. అల్లుడికి కోపం వచ్చిందని, కారణం తెలియక ఇంటిల్లి పాదీ దిగులుపడ్డారు. అసలుగొడవ వాళ్ల కేం తెలుసు, పాపం.

రాత్రి, స్నేహితులతోపాటు అల్లుడికి మేడమీద పక్కవేశారు. గాలి బాగా

నెల్లంకి వెంకటసుందరరావు, వీలూరు.

వేస్తుందని పడుకున్నాడు మనవాడు. నిద్దర పట్టితేగా? ఒకమూల కడుపు కాలుతోంది. ఏంచేస్తాడు? ఒక రాత్రివేళ స్నేహితులను లేపేడు. “అరే ఈవాళ మీరు కడుపునిండా భోజనం చేశారాయెను. నాసంగతి మీకు తెలుసుగదా. ఆకలి మండిపోతోందిరా. నిద్దర పట్టటంలేదు ఏంచెయ్యను” అన్నాడు. పాపం వాళ్ళకి ఏమీతోచలేదు. అటూఇటూ చూస్తే ఆ పంటయిల్లు మండువా యిల్లు. అందువల్ల మండువా గొట్టంద్వారా వంట యింట్లోకి దూరి దిగచ్చు, గాని రావటం ?

చివరకి ఆలోచించి మనవాడి స్నేహితులు వాళ్ళ కండువాలన్నీ ఒకదానికొకటి ముడేసి తాతయ్య నడుముకి కట్టారు. “ఒరే నిన్ను ఈవిధంగా మండువా గొట్టంద్వారా పంటింట్లోకి దింపుతాం. బాగా నీకు కావలసిన పన్నీ వడ్డించుకుతను. తినటమవగానే ‘లాగు’ అని అను. మళ్ళీ నిన్ను పైకి లాగేస్తాం” అన్నారు. తరువాత తాతయ్యను పంటింట్లోకి దింపారు.

ఆకలి బాగావేస్తోందేమో తనకు కావలసినవన్నీ వడ్డించుకు తిని ఒక గంట సేపటికి ఎల్లాగైతేనేమి ‘లాగు’ అని పిలిచాడు తాతయ్య. లాగే దెవరు! ఎంత సేపటికీ తాతయ్య పిలవకపోయేవరకు అతని స్నేహితులు నిద్రమత్తున గుడ్డ పదిలివేసి అంతాగురుపెట్టినిద్రపోయారు. ఎవ్వరికీ వినిపించలేదా కేక. అక్కడ సుంచి లంకించుకొన్నాడు మనవాడు ఎప్పటికైనా వినిపించకపోతుందా అని, “లాగు! లాగు!! లాగు!!!” అని కేకలు వెయ్యసాగాడు.

కొంతసేపటికి అత్రగారు క్రింద పడుకోని ఉండటంవల్ల ఆమెకు ముందు వినిపించి లేచింది. “ఏమిటా నేను పంటిల్లు తాళము

వేశానే. అక్కణ్ణుంచి 'లాగూ' అని అంటోందేమిటి" అని కంగారుపడి భర్తనులేపి "ఏమండోయి మన వంటిల్లు రాత్రి తాళము వేశాను. కాని అందులో నుంచి ఇప్పుడు ఏదో "లాగూ, లాగూ" అని అంటోంది. నాకు చాలా భయం వేస్తోంది. ఏదో దెయ్యంలాగా ఉంది" అని బిక్కమొహం వేసింది. ఇకనేం, ఇంటా యన భూతవైద్యుడికొసం పరుగెత్తాడు.

ప్రక్క సందులోనే అయిల్లు. కంగారు పడు తూ వచ్చిన సుబ్బయ్యగార్ని చూచి "ఏమిటండీ యింత రాత్రివేళ ఇల్లా హడావిడిగా వచ్చారే?" అన్నాడు భూతవైద్యుడు. "ఇంకేముందండీ మా వంటింట్లో 'లాగూ' దెయ్యం దూరింది. మాకు భయం వేస్తోంది. పిల్లలుగలవాడ్ని. రక్షించాలి" అన్నాడు మన తాతయ్య మామగారు.

"ఒక్క నిమిషంలో చావబాడి పార తోలుతా" నని మీసాలు దువ్వి బయలుదేరాడు కావలసిన సామగ్రి అంతా పట్టుకొని భూతవైద్యుడు.

ఇంటిల్లిపాడి లేచి కంగారుపడుతున్నారు, వింజరుగుతుండో అని. వంటింటి గుమ్మందగ్గిర ఏవో ముగ్గులు వేసి నిమ్మకాయలు కొరుకుతూ "హ్రం, హ్రం" అంటూ బలే ఆర్పాటంగా మంత్రాలు

చదివేస్తున్నా డా దెయ్యాలి పెరయ్య. కొంతసేపటికి అన్నాడుగదా "నేను తలుపు తీసి లోపలికెళ్లి ఆ దెయ్యాన్ని బయటకు తోలుతాను. అది తెల్లతెల్లగా ఉంటుంది. మీరందరూ పేము బెత్తాలతో దానిని బాగా చావబాదండి. అది మళ్లా మీయింటి జోలికి రాదు. కాని ఒక విషయం: అది చాలా దొంగఎత్తులు వేస్తుంది. అది 'నేను కాదు, నేను కాదు' అంటుంది. అన్నప్పటికీ 'నేనూలేదూ, నువ్వూలేదు' అంటూ బాదండి. లేకపోతే అందరిమీద విరుచుకు పడుతుంది. తరువాత ఏమనుకున్నా తాభం

లేదు" అనిచెప్పి, తలుపుతీసి లోనికిళ్ళాడు. అంతా బెత్తాలతో సిద్ధంగా ఉన్నారు.

ఈ మాటలన్నీ లోపలనుంచి వింటూన్న తాతయ్య రెండు పెరుగు కడవలూ, రెండు పాలకుండలూ చేతపుచ్చుకుని జాగ్రత్త పడ్డాడు. పేరయ్యగారు లోపలికి పోయీ పోవటంతోనే ఆ కుండలు ఆయన నెత్తిన పగలేశాడు. "చచ్చానురా బాబో" అంటూ బయటకు దూకేడు దెయ్యాల పేరయ్య. కాని పాలూ పెరుగూ ఒంటినిండా పడటంవల్ల తెల్లతెల్లగా కనిపించాడు.

ఇకనేం? బాదటం మొదలెట్టారు బెత్తాలతో బయటనున్నవాళ్లు. చీకట్లో బాగా కనుపించటంలా. "బాబో నేనుకాదు; నేను వైద్యుడిని, పేరయ్యనే" అని అరిచినా మరి లాభం లేకపోయింది. వళ్ళు పగిలేటట్టు కొట్టుతున్నారు వాళ్ళు. ఇక యిది పనికాదని పరుగెత్తిపోయాడు. దెయ్యంపీడ వదిలించనే సంతోషంతో వైద్యునిమాటే మరచి అందరూ హాయిగా పడుకున్నారు. తాతయ్య కూడా ఈ హడావుడిలో మేడమీదకుపోయి పక్కమీద గవచివగా పడుకున్నాడు.

మరునాటి ఉదయాన విధిఅరుగుమీద నున్నపువట్టు వేసుకుని కూర్చున్న పేరయ్య గార్ని చూచి సుబ్బయ్యగారు రన్నారుగదా "ఏమండీ! రాత్రి దయ్యాన్ని వెళ్ళగొట్టి నపుడు బాగానే ఉన్నారుగదా, ఇదంతా ఏమిటి?" అని. "ఆ దయ్యం నాకు బాగా శాస్తించేసిందండీ. రాత్రి దయ్యానికిబదులు మీరంతా నన్ను చావగొట్టారు." అని జరిగిన కథంతా చెప్పేడు దెయ్యాలపేరయ్య.

సుబ్బయ్యగారు చాలా విచారించి యింటి కొచ్చారు. తాతయ్య ఏమీ ఎరగనట్లుగా "ఏమండీ మామగారూ, రాత్రి మనింట్లో ఏదో గొడవైందిటగా?" అన్నాడు.

"చాల్లెనాయనా, దానిని పారదోలటానికి వచ్చిన ఆ దయ్యాలపేరయ్యగార్నే వళ్ళు చితక గొట్టించింది. నయం, నువ్వు అదృష్ట పోతుడివి" అన్నది అత్తగారు.

మూడోనాడు స్నేహితులంతా నవ్వు కురిపూ వాళ్ళ ఊరొచ్చారు. అప్పటి నుంచి తాతయ్యను 'లాగూ దెయ్యం' అని అంటే "చాల్లెరా" అనేవాడు వరాంకుశం.

అబ్బాయిలూ, అమ్మాయిలూ !

మైన అరువడవలు వున్నయ్యికదూ? ఆ ఆరూ ఒకేలా కనిపిస్తూవున్నా, నిజానికి అలాలేవు. రెండు వడవలు కొంచెం తేడాగా వున్నయ్. ఆ తేడా లేకపోతే ఆరు వడవలూ ఒకటే. మరి తేడాగా వున్న ఆ జంట వడవలు ఏవో కనుక్కోండి.

మీరు కనుక్కోలేకపోతే జవాబుకు 53 పేజీ చూడండి.

వీరబల్

విసోదాయ

పాపాయిలూ !

వీరబలుడి పేరు విన్నారో లేదో, ఆయన మన తెనుగువాడు. బలే తెలివయినవాడు. ఆయన ఒక్క పలుకు పలికితే, తెగ నవ్వు వచ్చేస్తుంది. అందుకనే, మన వీర బలుణ్ణి అక్కరుపాదుషా తన ఆస్థానంలో ముఖ్య మంత్రిగా అక్షేపెట్టుకున్నాడు.

అక్కరు అడిగే ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పగలవాడు ఒక్క వీరబలుడేనన్నమాట.

వీరబలుడంటే పాదుషా మక్కువ పడతాడని చెప్పి, తక్కిన మంత్రులందరకూ అసూయ. అంచేత, అవకాశం చిక్కినప్పుడల్లా వాళ్లు వీరబలుడ్ని గురించి ఏవేవో కిట్టనిమాటలు చెబుతూ, అతని పైన ప్రభువుకి ద్వేషం కలిగించేందుకు ప్రయత్నించేవాళ్లు.

అబ్బో! ఇట్లాటి వాళ్లని లక్షమందిని చూచివుంటాడు వీరబలుడు. వీళ్ళ కలెక్కా? — అయితే, వీరబలుడుకూడా ఏలయినప్పుడల్లా వాళ్లని దెబ్బతీసి యేడి పించటానికే చూస్తుంటాడు.

వీరబలుడ్ని కొంట్రప్రశ్నలు వేసి ఎట్లా అయినా చిత్తుచేయడమంటే పాదుషాకు సరదా.

ఒకనాడు, నిండు దర్బారులో అక్కరు పాదుషా, ఆయన ప్రక్కనే మన వీర బలుడూ, తరువాత తక్కిన మంత్రులు యావన్నండీ కూర్చునివున్నారు.

వీరబలుణ్ణి పాదుషా ఇట్లా ప్రశ్నించాడు: “చూడు, వీరబల్! నా అరచేతిపైన వెంట్రుకలు లేవుకద, ఎంచేతనోయి?”

వెంటనేచెప్పాడు వీరబలుడు: “ప్రభూ! దీనికి కారణం ప్రత్యక్షంగా అగుపడుతూనే వుండిగదండీ. పేదసాదలకు దానధర్మాలు చెయటంలోనూ, విద్వాంసుల్ని సత్కరించటంలోనూ దేవరవారి అరచేతులు అరిగిపోయినవండి. అంచేత, అక్కడ వెంట్రుకలు తలసూ పటానికే విల్లెక పోయింది.”

ఇది పూరికే స్తుతిపాఠంకోసం చెప్పిన మాటలని అనిపించింది పాదుషాకు.

ఏమంత సంతృప్తి కాలేదు. ఈసారయినా వీరబలుడ్ని పట్టి కొట్టిం చా ల ని నిశ్చయించాడు.

“మరైతే, వీరబల్! నీ అరచేతులపైన ఎందుకు మొలవలేదు, చెప్పు” అన్నాడు అక్కరు.

తడుముకోకుండా చెప్పాడు వీరబలుడు: “ఇది ఒక ప్రశ్నా ప్రభూ!—ఎలినవారు అనుగ్రహించే బహుమతులు అందుకుంటూ వుండటంచేత, నా అరచేతులపైన వెంట్రు కలు మొలవకుండా పోయినాయి.”

అనేసరికి, అక్కరు ఒక్క నిమిషం సేపు అట్టే ఆలోచనలో పడ్డాడు. అరె, ఈ వీరబలుడు రెండు ప్రశ్నలకూ దొర క్కుండా తప్పించుకుపోయినాడే అని అను కుని, మళ్ళీ ఇట్లా అన్నాడు:

“వీరబల్! నేను వేసిన రెండు ప్రశ్న లకూ చక్కటి సమాధానాలు చెప్పావు. బాగుంది. అయితే ఇంకొక్క సంశయం ఉండిపోయింది నాకు. అదికూడా తీర్చాలి.

బహుమతులు ఇవ్వటంవల్ల నాకూ, అవి అందుకోవడంవల్ల నీకూ అరచేతిలో వెంట్రుకలు మొలవలేదన్నావు. మరి, తక్కిన అమంత్రులందరకూ మొలవ లేదు కదా, ఇందుకేం చెబుతావ్?”

ఈ ప్రశ్నకు తక్షణమే అందుకున్నాడు వీరబలుడు: “దేవరా! ఇదేదో గొప్ప సంశయ మనుకున్నాను. దీనికి కారణం ఎక్కడో వెతికేదేమిటి ప్రభూ!—ఎలిక స్వహస్తా లతో బహుమతులు ప్రసాదించటం, వాటిని నేనూ, తక్కినవాళ్లూ అందుకోవటం— ఇది చూడలేక అసూయపడే మంత్రులు ‘మాగతి ఇంతేకద దేముడా’ అనుకుని రెండు చేతులూ నులుముకుంటూ వుండ టంచేత వాళ్ళ అరచేతులపైన వెంట్రు కలు మొలవకుండా పోయినాయి, ప్రభూ! ఇంతకంటే ఏం చెప్పమంటారు?”

ఈ జవాబుకి పాదుపా చాలా మెచ్చు కున్నాడు. తక్కినమంత్రులు యావన్మందీ సిగ్గుపడి తలలు వంచుకున్నారు.

చందమామ

★

చందమామ, చందమామ

అడుచు పాడుచు చుక్కల్లోనా

అల్లీబిల్లిగ తిరిగేవా!

అబ్బాయిదుగో చూచావా!!

• • •

సుక్కల్లారా! చుక్కల్లారా!

తక్కుతు తారుతు నున్నారా

తళుకులు బెళుకులు చూపండి

నిగలొలికించే చిట్టిమోము

తరతరాల కొక వెలుగేమో!!

• • •

మబ్బుల్లారా! మబ్బుల్లారా!!

మాయూరికి దయచేస్తారా

మెల్లగ చల్లగ నడిచేరా

జిల్లని వాసలు కురిసేరా

భారతభూములు పండేను

పాపల బొజ్జలు నిండేను.

తవన : ఏలేశ్వరచార్యులు

చందమామ

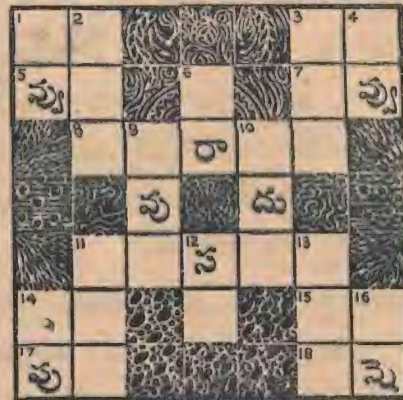
పజిల్

(భాషాభివృద్ధికి)

ఆదారములు

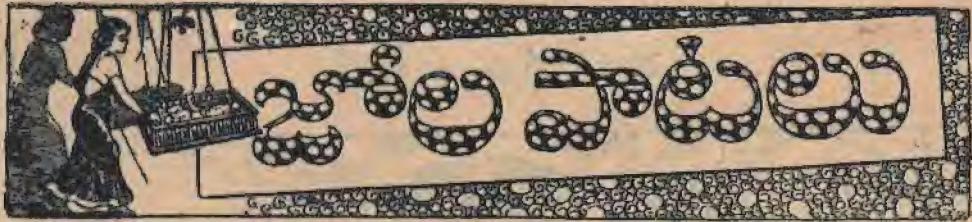
అడ్డము :

1. అలంకారము
3. మన వెనుకప్రక్క
5. దూరము (తల కిందులు)
7. వినరివేయు
8. శ్రీకృష్ణుని అన్న
11. గడుసువారు
14. పూరము
15. దీనిని నాలుకతో చూడగలము.
17. పెజి
18. పాత్ర.

విలుపు :

1. హాసము
2. ఒక కొండబాతి మనిషి.
3. బలశాలి
4. పుష్పము
6. గుడారము
9. కుశలవులలో ఒకరు
10. లేతకానిది
11. పంట పనిముట్టు
12. నమావేశము
13. తలక్రిందయిన గిరులు
14. దగ్గర
16. చిహ్నము.

పొరుగుపిల్లలతోను | పోట్లాడబోకు
ఇరుగుపిల్లలతోను | ఏట్లాడబోక,
చక్కగా నీచదువు, చదువుకో తండ్రి
చదువుకుంటే నీకు సాఖ్యమబ్బేను.

★

చిచ్చెమ్మ చినగాలి పెట్టు పెదగాలి
అయ్యోధ్య విధుల్లో అణిగినే గాలి
చలికి వెరచినట్లు పులికి నే వెరవ
ఆకలికి వెరతును, అమ్మకి వెరవ.

★

సంహృది అప్పన్న గుళ్ల ముందార
పడ్డారె గొడ్డాళ్లు ప్రాణాచారమ్ము
ఎందుకూ పడ్డారు? ఏల పడ్డారు?
సంతాన మిమ్మని చాలపడ్డారు.
సంహృది అప్పన్న కేమి లంచమ్ము?
గుడి దిరుగు వస్త్రమ్ము గుమ్మడిపండు.
దాగళ్ళ వడపప్పు బెండుబెల్లాలు.

ఉన్నవూరు విడచి వుండనేలేము
కన్నతల్లిని విడిచి ఘడియుండలేము
వున్నవూరే నాకు చెన్నపట్నమ్ము
కన్నతల్లే నాకు కల్పవృక్షమ్ము.

★

మద్దికాయలు ముద్దు మాటలు ముద్దు
మాటలు అడంగ మామలకు ముద్దు
అమ్మాయి ఆటలు తండ్రులకు ముద్దు
ఆందరికి అమ్మాయి అల్లారుముద్దు.

★

చిలకలు చెలరేగి జీడికొమ్మెక్క
అమ్మాయి చెలరేగి మామభుజమెక్కు
మామభుజమెక్కి తానేమేమి అడుగు?
పాలుత్రాగు గిన్నడగు పాడియావడుగు.

★

కానివారీ మాట కంట్రోది నలుసు
ప్రాణం పోయిందాక ప్రక్కలో పోటు
అయినవారీ మాట అమృతంపుతేట
బ్రతికి ఉన్నాడాక భాగ్యంపుమూట.

తెలివిగల కుక్క!

అబ్బాయిలూ, అమ్మాయిలూ!

పై చదరం మధ్యనివున్న పిల్లిని ఏదారిన పోయి పట్టాలో చదరం నాలుగుమూలలా వున్న కక్కల్లో ఒక కుక్కకు మాత్రమే తెలుసును. మిగతా మూడు కుక్కలూ వర్తి దద్దమ్మలే. మరి, ఆ తెలివిగల కుక్క ఏదో మీరు కనుక్కోండి చూదాం.

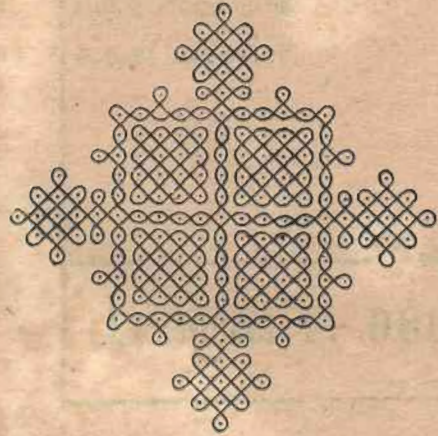
49 పేజీలోని పడవలబొమ్మలకి జవాబు:

1, 5 నెంబర్లుగల పడవలు రెండూ తేడాగా వున్నవి.

ఆల్ ఇండియా రేడియో, మద్రాసువారు ఆక్టోబరు రెండవతేదీన గాంధీజయంతి ఉత్సవాలు జరిపారు. ఆనాటి తెలుగు కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న కొందరు పిల్లలూ పెద్దలూ పై ఫోటోలో వున్నారు.

ముగ్గు

వి. నరేజిని, కాకినాడ

పజిలుకు జవాబు

1 న	2 గ	3 పి	4 పు
5 వ్య	6 ద	7 రు	8 వ్య
9 బ	10 ల	11 రా	12 ము
13 గ	14 డు	15 న	16 రు
17 ధ	18 రి	19 భ	20 రు
21 ప్రి	22 ట	23 గి	24 నై

3 కోట్ల ఆంధ్రులకు 3 ఉత్తమ పత్రికలు

నేడే చందాదారులుకండి!

చందమామ
నిల్లలకు

సాబుచందా 5-0-0

రెండేండ్లకు 9-0-0

సాబుచందా 3-0-0

రెండేండ్లకు 5-0-0

యూ య్
యువ విద్యార్థులకు

ఆంధ్రభూతి
పెద్దలకు

సాబుచందా 5-8-0

రెండేండ్లకు 10-0-0

అ ఫ స

పోస్టు బాక్సు నెం. 1686 :: మద్రాసు-1

తండ్రికొడుకులు

తండ్రికి చిన్నవాణ్ణికావాలని ఇష్టం; కొడుకుకు పెద్దవాణ్ణికావాలని కోరిక. వీరి కోరికలు నెరవేరితే ఎన్ని ఇబ్బందులు కలుగుతాయో ఈ పుస్తకంతో చదవండి.
వెల 0-8-0 మాత్రం. వివరాలకు వేరేప్రకటన చూడండి.